

Zvezek za marec in april.

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alojzij Stroj

Sedemintrideseti letnik

Ljubljana 1920

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

Cena: 30 K na leto

Vsebina:

Stran

Zivljenje pokaže, kdo je pravi kristjan. Iz homilije sv. Krizostoma Mat. IV, 7—8, poslovenil prof. Fr. Omerza	81
Nezmernost v pijači. Iz homilije sv. Krizostoma Mat. LVIII, 4—5, poslovenil prof. Fr. Omerza	82
Postne pridige. — Orodje iz Jezusovega trpljenja z ozirom na zakrament sv. pokore. (Valentin Bernik.)	
VI. Kis, hišop in zadostovanje. (Valentin Bernik.)	85
Veliki petek. — Križani in naši grehi. (Janez Pucelj.)	87
Pridige za nedelje in praznike:	
Praznik sv. Jožefa. — Sveti Jožef vzor krščanskih gospodarjev. (P. Dionizij Dušej.)	94
Praznik Marijinega oznanenja. — Marija zgled vseh čednosti. (Otilij Medveš.)	99
Sopraznik Marije sedem žalosti. — Marijino trpljenje. (Fr. B.) . .	102
Velikonočna nedelja. — Priče Gospodovega vstajenja. (A. P.) . .	105
Velikonočni ponedeljek. — Podoba vstalega Zveličarja. (Fr. K.) .	107
Bela nedelja. — Častitljivo vstajenje Jezusovo je podoba prihodnjega našega vstajenja. (Montanus.)	111
Druga nedelja po veliki noči. — Pastirska ljubezen sv. Cerkve. (Fr. K.)	115
Tretja nedelja po veliki noči. — Kaj nam sv. Marka govori o molitvi. (Pri procesiji sv. Marka. — J. Langerholz.)	118
Četrta nedelja po veliki noči. — Trojno vprašanje: Odkod si? Kaj hočeš tu? Kam greš? (Fr. K.)	121
Homiletična zrna. — Iz homilij sv. Krizostoma zbral profesor Fr. Omerza.	
Bogatin je največji suženj	124
Ne zaupaj predrzno, če stojiš, in ne obupaj, če padeš	124
Pogled na slovstvo. — Zbirka knjižic: Za resnico in pravico I. — Cirilova knjižnica. — Knjižnica Jugoslov. strokovne zveze. (A. S.) — Večeri ob Lemanu. (A. K.) — Ksaver Meško: Das Paradies auf Erden. Der kleine Zigeuner. (Dr. Al. Mrhar.) — Književni program Leonove družbe. — IV. zvezek dr. Fr. Kosovega „Gradiiva za zgodovino Slovencev“. — Obrtno pravo in delavsko zavarovanje.	

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 30 K na leto

3.4. ZV.

V Ljubljani, marec, april, 1920.

XXXVII. let.

Življenje pokaže, kdo je pravi kristjan.

Iz homilije sv. Krizostoma (Mat. IV, 7—8) poslovenil prof. **Fr. Omerza.**

Mnogi žive, kakor vidim, po krstu bolj lahkomišlno, kakor tisti, ki niso krščeni, in nimajo nobenega znaka na sebi, da so kristjani. Zato se ne more niti na trgu niti v cerkvi hitro vedeti, kdo je kristjan in kdo ni, a spoznati bi se morali po značajih. Svetne časti se spoznajo po pravici po zunanjih znakih, naše se morajo pa videti po duši. Kristjan se mora namreč pokazati ne samo po daru, ampak tudi po novem življenju. Kristjan mora biti luč sveta in sol. Ako pa niti sebi ne svetiš in ne braniš niti sebe gnilobe, po čem te bomo potem spoznali? Da si stopil v svete valove? Toda to te vodi h kazni. Velikost časti samo poveča kazen tistim, ki ne žive vredno te časti. Kristjan se ne sme ponašati samo s talenti, ki jih je prejel od Boga, ampak tudi z obrestmi, katere je pridobil z njimi. Na vsem se mora spoznati, na hoji, na pogledu, na vedenju, na glasu. Tega pa nisem rekel, da bi se kazali, ampak da koristimo in boljšamo tiste, ki nas vidijo. Toda, kako drugače je sedaj! Po čemer te hočem spoznati, vidim, da kažeš nasprotno znake. Če te hočem spoznati po kraju, kje si, vidim, da živiš cele dneve v dirkališčih, gledališčih in drugih prepovedanih prostorih, da na trgu slabo govoriš in občuješ s pokvarjenimi ljudmi. Če gledam na tvoj obraz, vidim, da se neprenehoma krohotaš in si raztresen kakor propadla vlačuga. Če opazujem obleko, se prepričam, da nisi boljši kakor igralci. Če se ozrem na tvoje prijatelje, hodiš s priliznjenci in sladkači. Če poslušam tvoje besede, ne slišim nobene zdrave, potrebne besede, ki bi pripomogla našemu življenju. Če pridem k tvoji mizi, dobim še več vzroka, da te karam.

Po čem torej, povej mi, naj spoznam, da si kristjan, ko govori vse za to, da nisi kristjan? In kaj pravim: kristjan? Saj še ne morem natanko spoznati, če si človek. Kajti

brcaš kot osel, skačeš kakor bik, rezgetaš za ženskami kakor konj, ješ požrešno kot medved, se mastiš kakor mezeg, ne pozabiš krivic kakor velblod, grabiš kakor volk, jeziš se kakor kača, pikaš kakor škorpion, prekanjen si kakor lisica, hraniš strup hudobnosti kakor gad in modras, se bojuješ z brati kakor oni hudobni duh: kako te naj prištevam k ljudem, ko ne vidim na tebi znakov take narave? Če iščem namreč razliko med katehumenom in kristjanom, sem v nevarnost, da ne najdem niti razlike med človekom in zverjo. Kajti kako te naj imenujem? Zver? Toda zveri imajo le po eno teh slabih lastnosti, ti pa imaš vse hkrati in si bolj neumen kakor one. Ali ti naj rečem hudič? Toda hudič ne služi trinoštvu trebuha in ne ljubi bogastva. Če si torej slabši kakor zveri in hudiči, kako te naj imenujem človeka, povej mi! Če ti pa ne morem reči človek, kako te naj kličem kristjana?

Nezmernost v pijači.

Iz homilije sv. Krizostoma (Mat. LVIII, 4—5) poslovenil **Fr. Omerza**.

Nič ne ljubi hudič tako kakor razkošnost in pijančevanje, ker tukaj izvira in se rodi vse zlo. S tem je že nešteto ljudi pogubil in izročil peklu. Koliko hudega stori razkošnost! Svinje stori iz ljudi, da, še hujše kot svinje. Tak človek se nič ne razločuje od obsedenega; kajti prav tako je nesramen in blazen. Blaznega človeka pomilujemo, tega pa ne maramo in sovražimo. Zakaj neki? Sam si nakopava blaznost in dela, da so usta, oči, nosnice in sploh vsi udje cevi, po katerih se pretaka smrad. Ko bi mogel pogledati v njegovo notranjost, bi videl, da je tudi duša kakor od zime in mraza zmrznjena in otrpla in ne more zaradi silnega viharja prav nič pomagati čolnu. Sram me je povedati, koliko zla rodi razkošnost za moža in ženo; to prepuščam njihovi vesti, ki ve to natančneje. Kaj je bolj sramotno kakor pijana ženska, ki se ziblje semtertja? Čim slabša je ladja, tem hujši je polom, naj bo prosta ali sužnja. Krivi sta, da nespametneži grdiijo božje darove. Če se kaj takega zgodi, slišim mnoge, ki pravijo: »Vina ni nič treba.« O nespamet! O neumnost! Ako drugi grešijo, očitaš to božjim darovom? Kolika blaznost je pač to? Tega ni krivo vino, ampak nezmernost tistih, ki ga prav ne uživajo. Reci torej: »Pijančevanja ni treba, razkošnosti ni treba.« Če pa praviš: »Vina ni nič treba«, boš šel kmalu dalje ter rekel zaradi morilcev: »Železa ni nič treba«, zaradi tatov: »Noči

ni nič treba«, zaradi goljufov: »Luči ni nič treba«, zaradi prešušitva: »Žensk ni nič treba«; tako boš polagoma vse odpravil.

Vendar tako ne ravnaj, to je znamenje satanskega mišljenja. Ne pritožuj se čez vino, ampak čez pijančevanje! Vzemi takega človeka, ko bo trezen, opiši mu vse njegovo nesramno početje in mu reci: Vino nam je dal Bog, da se razveseljujemo, ne da uganjamo nesramnosti; da se smejimo, ne da nas zasmehujejo; da si ohranimo zdravje, ne da si nakopavamo bolezen; da okrepimo telesno slabost, ne da uničimo moč duše. Bog te je počastil s tem darom; kaj sramotiš samega sebe z nezmernostjo? Poslušaj, kaj pravi Pavel: »Rabi malo vina zaradi svojega želodca in zaradi svoje pogostne slabosti!«¹ Ako ni Timotej, ta sveti mož, zaužil vina, dasi je bil bolan in vedno slaboten; dokler mu ni tega ukazal učitelj, kako naj Bog nam odpusti, ki pijančujemo, dasi smo zdravi? Onemu je rekel: »Rabi malo vina zaradi svojega želodca!« — vsakemu izmed vas pa, ki pijančujete, bo rekel: Rabi malo vina zaradi nečistosti, zaradi pogostnega slabega govorjenja, zaradi drugih hudobnih želj, katere navadno rodi pijanost. Ako se nočete vzdrževati zaradi tega, se vzdržujte vsaj zaradi neprijetnosti in zoprnosti, ki sledi iz nje. Bog nam je namreč dal vino, da se razveseljujemo; kajti tako pravi: »Vino razveseljuje srce človekovo«;² vi pa onečaščujete to njegovo prednost. Kakšno veselje je vendar to, da tak človek ni pri zavesti, da ga muči nešteto slabosti, da se mu vse vrti in je v temo zavito, da si mora namazati glavo z oljem, kot bi ga mrzlica tresla?

Tega ne govorim vsem, oziroma — vsem; toda ne, kot da bi bili vsi pijanci, Bog obvaruj, ampak zato, ker se tisti, ki niso pijanci, nič ne brigajo za pijance. Zato se bolj obračam do vas, ki ste pametni; saj tudi zdravnik pusti bolnika in se razgovarja s tistimi, ki stoje pri njem. Do vas se torej obračam in vas prosim, da se ne daste nikdar zapeljati po ti strasti, druge pa, ki so zabredli v njo, skušate izvleči, da ne bodo slabši kot nerazumne živali. Te namreč ne želijo več, kakor potrebujejo; pijanci so pa bolj nespametni, ker prestopajo meje zmernosti. Koliko boljši je osel kot oni! Koliko pametnejši je pes! Kajti te in vse druge živali, naj jedo ali pijejo, poznajo mero in vedo, kdaj je dovolj, in ne gredo čez mero potrebe; in naj jih sili tisoč ljudi, ne bodo prekoračili meje zmernosti. V tem ste torej vi slabši kot nespametne živali, ne samo pri razumnih

¹ 1 Tim. V., 23.

² Ps. CIII., 15.

ljudeh, ampak tudi pri vas samih; kajti s tem jasno pričate, da sebe manj cenite kot pse in osle. Saj teh nespametnih živali ne siliš, da bi jedle čez mero. Če te kdo vpraša, zakaj, praviš: da jim ne bi škodilo. Za sebe pa nisi niti toliko previden. Torej misliš, da si manj vreden kot živali, in ti ni nič mar, da vedno buta vihar ob tebe. Ne škodi ti namreč pijanost samo tisti dan, ko si pijan, ampak tudi po onem dnevu. Kakor ostanejo zle posledice mrzlice, dasi te več ne trese, tako ostane tudi neko valovanje pijanosti v duši in telesu, dasi mine pijanost. Nesrečno telo leži razbito kakor čoln po viharju. Duša je pa še bolj nesrečna kot telo; telo je razbito, ona pa vzbuja vihar, vnema poželenje in prav takrat najbolj nori, ko misli, da je pametna, ter sanja o vinu, sodih, čašah in litrih. Kakor ostane škoda, ki ga je povzročil vihar, ko se poležejo razburkani valovi, tako je tudi tukaj. Kakor mečejo tam blago v morje, tako se tudi tukaj izgube skoro vse čednosti. Naj najde zdržnost, ali sramežljivost, ali razumnost, ali pravičnost, ali ponižnost, vse zmeče pijanost v morje krivičnosti. Toda posledice niso več enake. Tam je namreč ladja lažja, ko zmečejo blago, tukaj se celo teža poveča. Namesto prejšnjega bogastva sprejme pesek, vodo in vso nesnago pijanosti, kar kmalu potopi ladjo s potniki in krmarjem vred.

Da se nam torej to ne zgodi, se rešimo tega viharja. Kdor je vdan pijanosti, ne more nikdar videti nebeškega kraljestva. »Ne motite se,« tako namreč pravi sv. Pavel, »pijanci in preklinjevalci ne bodo posedli božjega kraljestva.«² Kaj govorim o božjem kraljestvu? Saj ne more videti pijanec niti tega, kar je tukaj. Kajti pijanost nam spremeni dneve v noč in luč v temo; odprte oči imajo pijanci, pa ne vidijo, kar je pred njihovimi nogami. In vendar to zlo še ni edino, ampak zaradi tega trpe še drugo, zelo strašno kazen, ko morajo neprenehoma prenašati nespametno žalost, bolezen, zasmehovanje in sramoto. Kako naj torej dobijo odpuščanje ljudje, ki nakopljejo sami sebi toliko zla? Nikakor ne.

² 1 Kor. VI., 9—10.

Postne pridige.

Orodje iz Jezusovega trpljenja z ozirom na zakrament svete pokore.

Spisal in govoril Valentin Bernik.

VI.

Kis, hisop in zadostovanje.

(Konec.)

Zadostovanje za greh nam pomaga tudi, da za naprej toliko bolj pazimo, da ne zabredemo več takolahko v greh. To je tretji vzrok in namen naložene pokore. Dejanje božjega usmiljenja je pa, ki nam pomaga na ta način, da se gotoveje poboljšamo. Sv. tridentinski cerkveni zbor uči: »Brez dvoma odvrčajo zadozivne kazni spokornike prav krepko od greha in jih tako rekoč ubrzdajo, da so za naprej bolj previdni in skrbni.«

Kakopatrebaopraviti naloženo pokoro? Opravimo jo natančno, kakor je bila naložena, in brez odlasanja, to je, brž ko mogoče. Ninivljani so se urno oprijeli pokore in so bili oteti, Jeruzalemtci so jo zamudili sebi v pogubo. Opravimo pokoro s ponižnim, vdanim in dobrim srcem. Saj je to le majhen trud, ki ga obrnemo v prid svoji ubogi duši, da jo rešimo greha in vseh kazni s pomočjo zakramenta sv. pokore.

Dostavim: Če kdo po lastni krivdi ne opravi naložene pokore, pa je imel pri spovedi voljo, opraviti jo, bila je njegova spoved sicer veljavna, vendar pa greši in izgubi mnogo milosti. Opravimo jo torej vselej vestno.

2. Ne opravljajmo pa samo tega za pokoro, kar nam naloži spovednik, ampak prizadevajmo si, zadostiti za zaslužene kazni tudi s prostovoljnimi pokorili, zlasti s potrpežljivostjo v trpljenju. To je kis, to je hisop za naše telo in za našo dušo. Cvetni petek prosimo v cerkveni molitvi milosti, da bi se za svoje grehe pokorili prostovoljno ter rajši več trpeli časno, kot bi bili obsojeni v večne kazni. Bog je v vseh rečeh naš najmodrejši Oče. Zato pa tudi ve vselej najbolje, kaj in kako nam more kako trpljenje koristiti kot pokorilo za rešitev naše duše. Mi bi ga morali še prositi vsak dan, naj nam v življenju nalaga zveličanska pokorila, da tako uidemo neprimerno hujšim kaznim na onem svetu. Naš nebeški Oče ima, da govorim v primeri, velikansko lekarno. On ni samo raznim zemeljskim zeliščem podelil zdravilne moči za naše telo, ampak ima zanesljivo uspešna zdravila tudi za vsakovrstne dušne bolezni. Da bi pač vsi

sprejemali z udanim, s spokornim srcem ta zdravila iz rok dobrotljivega nebeškega Očeta!

Prvi nakaz zdravil: Trud, težave in skrb zaradi stanovskih dolžnosti, potne kaplje v poklicu. Kis in hisop — pa vse potrpežljivo in v duhu pokore! Drugi nakaz: Dolgotrajna bolezen, hude bolečine. Kis in hisop — pa vse kot pokorilo za naše grehe! Tretji nakaz: Domače nesreče, velike izgube pri gospodarstvu. Kis in hisop — pa vse udano ob spominu na teže grehov! Četrti nakaz: Dušna potrtost vsled hudovoljnih ljudi, obrekljivcev, škodljivcev, nehvaležnežev, katerim smo dobro storili. Kis in hisop — pa vse za našo pokoro! Je pa eno kakor drugo zanesljivo znamenje božjega usmiljenja in prizanesljive ljubezni njegove. Kaj pravi apostol? »Kogar Gospod ljubi, ga pokori, in tepe vsacega otroka, katerega sprejme« (v število svojih otrok). (Hebr. 12, 6.) Zato opominja sv. Frančišek Salezij tako-le lepo: »Ljubite svoje križe, zakaj vsi so zlati, samo če jih ogledujete od prave strani.«

Prostovoljna pokora je tudi v daljši molitvi in kleče, v radovoljnem postu, ki ni zapovedan, v obilnejši miloščini in drugih dobrih delih, ki so s tem v zvezi.

Sv. katoliška Cerkev je mila mati. Ona nalaga sedaj grešnikom prav majhno pokoro, da bi si sami toliko bolj gnali k srcu potrebo spokornega duha po opominu Sv. Duha: »Odvрни se od greha in poravnaj svoja dela in svoje srce očisti vsacega greha!« (Sir. 38, 10.) In kolikor večji je kes, toliko večja je ljubezen do Boga in toliko več tudi časnih kazni je odpuščenih.

K blaženemu nadškofu Petru Korbeljskemu (Corbeil) v mestu Sens, je prišel k spovedi silno velik grešnik. Milost božja ga je tako omečila, da je spoznal nevarni stan svoje duše ter se izrekel pripravljenega za najhujšo pokoro, da bi le dobil odpuščenje grehov. Z njim vred se je solzil sam spovednik in naložil mu je pokoro 7 let. Na tem se zavzame spokornik in pravi: »Ali samo 7 let, samo 7 let naj delam pokoro za toliko grehov, za toliko hudobij, za katere bi ne mogel dovolj zadostiti, ko bi tudi do konca svojega življenja delal najostrejšo pokoro.« Spovednik videč tako velik kes in tako silno spokornega duha, mu da drugo pokoro in sicer kaj? Samo en očenaš. Spokornik gre, vrže se na kamenita tla v cerkvi in jokaje zmoli vpričo vseh naloženi očenaš. In gotovo je še ves čas svojega življenja ostal v ostrem duhu pokore.

Sv. Avguštin uči: »Pravi spokornik naj svoje pokore nima nikoli za zadostno; naj ne neha opravljati spokornih del; svoje grehe naj objokuje neprestano; spet in spet naj

zardi pred Gospodom in njegova dušna bolečina naj jenja še le s smrtjo.«

Kako huda je bila pokora v prvih časih krščanstva. Tedaj mnogi izmed spokornikov, in sicer očitnih, niso smeli niti v cerkev k javni božji službi, ali pa ne ves čas notri biti in ne prejemati sv. obhajila do prestane pokore. Kajne, dandanašnji pa tako očitno pokoro delajo le še tisti očitni grešniki, kateri nalašč stoje ali posedajo med božjo službo pred cerkvijo!

Sv. Cerkev je zaradi človeške mehkužnosti in mlačnosti polagoma odjenjala od hudih pokoril. Vendar še vedno ostane v veljavi evangeljska beseda: »Storite vreden sad pokore!« (Mat. 3, 8.) Storili pa bomo vreden sad pokore, ako bomo ne le pokoro pri spovedi naloženo opravili dobro, ampak tudi s prostovoljnimi pokorili skušali zadostiti za svoje grehe. Za kis in hisop kratkega zemeljskega zadostovanja bodo pravi spokorniki sprejeti med tiste izvoljence, katere je videl sv. Janez v skrivnem razodetju ter jih tako-le popisuje: »Kdo so ti, ki so oblečeni v bela oblačila? in odkod so prišli? — To so tisti, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoja oblačila in jih obelili v krvi Jagnjetovi. Jagnje, ki je v sredi sedeža, jih bo paslo in jih vodilo k virom žive vode; in Bog bo obrisal sleherno solzo od njih oči.« (Raz. 7, 13., 14., 17.)

Tudi vaše spokorne solze bo Bog obrisal, ako boste zakrament sv. pokore prejemali tako, kakor ste bili z ozirom na razno orodje iz trpljenja Jezusovega podučeni v letošnjih postnih pridigah. Tudi vam bodo veljale besede spokornega kralja Davida: »O, preblaženi, katerim so odpuščene krivice, in katerim so grehi pokriti.« (Ps. 31, 1.)

Sv. Janez pa je slišal tudi glas: »Blagor jim, kateri so poklicani na ženitno večerjo Jagnjetovo.« (Raz. 19, 9.) Blagor vam, ako vredno in pogosto prihajate k večerji Jagnjetovi v sv. obhajilu; saj je ta sveta večerja najboljša priprava za večno gledanje in uživanje Gospoda samega v nebesih. Amen.

Veliki petek.

Križani in naši grehi.

Predragi v Kristusu! — Kakor gre romar s pobožno mislijo na goro, kjer je Jezus Kristus s svojo smrtjo odrešil Adamove otroke, tako poromajmo tudi mi danes, ko je

spomin Gospodove smrti, na goro Kalvarijo.¹ Na križu visi On. Vsaka zveza z zemljo je pretrgana: njegova obleka je razdeljena, svojo mater je izročil Janezu. Vse ga je zapustilo: njegovi učenci so se skrili in jih ni; njegovi privrženci so odpadli ali pa so razkropljeni; ves narod, vse ljudstvo ga je zavrglo. Kamor pogleda, ga obdaja povsod ljudstvo sovražnikov, neprijateljev, ki mu privoščijo njegove bolečine in ga preklinjajo in se norčujejo iz njega. S križa srečuje njegovo oko samo škodoljne poglede, njegovo uho sliši le besede, sovraštva polne. In še tisti, ki ga ljubijo, Marija, Janez in par pobožnih žen, še ti mu samo povečujejo njegovo žalost, ko jih vidi toliko trpeti zaradi njega, ko jih vidi, da bi mu radi pomagali, pa mu ne morejo.

Poglejmo, predragi v Kristusu, danes svojega križanega Gospoda, stopimo prav pod križ in pogledjmo v njegov obraz, preštejmo njegove rane in se vprašajmo: zakaj vse to, kdo je kriv vseh teh ran, kdo je kriv vsega tega trpljenja. Vprašajmo se, in naše srce samo nam bo dalo odgovor, da so naši grehi krivi tega:

da so tega krive vse naše pregrešne misli in želje;

da so tega krive vse naše pregrešne besede;

da so tega kriva vsa naša pregrešna dejanja.

Pa ne bilo bi dovolj, če bi samo spoznali to, saj je tudi Juda spoznal, rekoč: »Grešil sem«, ampak kot Peter tako storimo tudi mi: iz srca obžalujemo vse grehe in vsaj danes sklenimo trdno, da ne bomo več grešili in vsaj od danes naprej držimo ta svoj sklep.

I. »Lisice imajo svoje brloge in ptice pod nebom imajo svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo,« — tako se je pritožil nekoč naš Gospod in tako bi se po pravici bolj kot kdaj poprej pritožil danes. Kako trda je ta blazina križa, in na glavi se vije trnjeva krona, in kamor se dotakne glava, se trnje globlje zapiči v glavo: če jo nagne nazaj, kakšne bolečine, ko se krona dotakne križa, če jo položi na stran, se zadere trnje v njegove rame. On visi prikovan na tej grozni postelji in nima kam položiti svoje glave; v njegovih sencih in v njegovi glavi rijejo neštevilni trni kot ogenj; kri ne more nazaj iz glave skozi raztegnjene in pretrte kite in povzroča grozno bolečino, možgani kot bi goreli v groznem vnetju

¹ Prim.: Meschler D. J. Das Leben unseres Herrn Jesu Christi.

— in on nima kam položiti svoje glave, ki je tako potrebna počitka in polajšanja. — Morda si bil bolan, nemara nisi mogel zaspiti, kot ure so se vlekale minute in kot bi te udaril po glavi, tako je bil vsak udarec ure na steni, in komaj si čakal, da bi minila ta dolga noč. Pa povej mi, kaj je vse to v primeri z bolečino Gospodovo? Kot rosna kapljica v primeri s silnim morjem, kot droben pesek v primeri z morjem, kot nič je vsa ta bolečina v primeri z bolečino Gospodovo. Poglej ta sveti obraz, obraz, »ki žele angeli vanj pogledati«, poglej, kakšen je danes: zapljuvan je ta obraz, sprijet prah in strjena kri pokrivata otekline, ki so mu jih naredile hudobne pesti surovih vojnih hlapcev, »ker svoje lice je pomolil njemu, ki ga bije«. (Jer. 3, 30.) Ali nam ne govori to obličje besed, ki jih je govoril trpeči Zveličar že zdavnaj po svojem pre-roku Izaiji (50, 6.), rekoč: »Svoje telo sem dal njim, ki so me bili, in svoja lica njim, ki so pulili mojo brado. Svojega obličja nisem obrnil od njih, ki so me zasramovali in zapljuvali.« Poglej te oči, kako gledajo milo iz tega obraza bolečin, kako se obračajo k nebu in prosijo nebeškega Očeta, naj se vsaj on usmili, kot bi hotele reči, kar je zapisal kralj David v (21.) psalmu: »Moj Bog, moj Bog, ozri se name; zakaj si me zapustil! Moj Bog, kličem, in me ne slišiš. V tebe so upali naši očetje, upali so, in si jih rešil; k tebi so klicali, in so bili oteti; v tebe so upali, in niso bili osramočeni. Moj Bog, moj Bog, ozri se name, zakaj si me zapustil; kličem, in me ne uslišiš!«

Pa zakaj vse to trpljenje, kdo je vsega tega kriv?

Krive so naše pregrešne misli in želje.

Ti si iskal, kako bi se povzdignil nad drugimi, iskal si, kako bi se nališpal, iskal si, kako bi okrasil svoje telo, ki je ustvarjeno iz prsti kot lončarjeva posoda. Glej okras in lišp Gospodov — trnjeva krona: za tvoj napuh, za tvoje posvetne in ošabne misli mora on nositi trnjevo krono.

Ti si iskal časti, iskal si; kje te bo kdo povzdignil, kje te bo kdo pohvalil kje te bo kdo počastil, morda si celo dobro delal le zato, da bi te ljudje hvalili. Glej danes čast Gospodovo — zapljuvan in raztepen obraz: zavoljo tvoje častilakomnosti pokrivajo Gospodov obraz otekline in pljunki najpodlejših ljudi.

Ti si iskal bogastva: mislil si samo na to, kako bi več pridobil, še en vinograd, še eno njivo, še en tisočak, in ni te bilo morda strah misliti na goljufijo, ni te bilo strah misliti na odrtijo. Poglej Gospodovo bogastvo — on nima, kamor bi položil svojo glavo. Za tvoje pohlepne misli in želje mora Gospod umirati nag na trdi postelji križa.

Preštej nečiste misli, ki si jih gojil rad v svojem srcu, preštej nečiste želje, ki si se mudil v njih! Iskal si morda cela dolga leta, kako bi zapeljal to ali ono čisto srce, cela dolga leta je morda bilo tvoje srce kakor grob, v katerem je gniloba, cela dolga leta morda dan na dan si iskal, kako bi zadostil svoji živalski strasti; preštej jih te misli, preštej jih te želje in poglej Gospoda: kot goreči kremplji so se zasadili neštevilni trni v njegovo glavo in kot goreči kremplji rijejo po njegovih sencih in možganih — glej, tvoje nečiste misli, tvoje nečiste želje so tega krive.

II. »Jaz pa sem črv in ne človek; zasramovanje ljudi in izvržek izmed ljudstva. Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo; z ustnicami gibljejo in z glavo majejo: ‚v Gospoda je zaupal, naj ga reši; otme naj ga, ker ga ljubi.‘ Veliko psov me je obsulo, truma hudobnih me je oblegla: reže v me kot zgrabljiv in rjoveč lev.« Tako je napisal David v svojem psalmu (21. 7. sq.), in tako se po pravici pritožuje naš trpeči Zveličar. Jaz sem črv in ne človek, zasramovanje ljudi in izvržek človeštva. Vrgli so me iz svoje srede: moj narod, ki sem mu dobro hotel, me je zavrgel; moje ljudstvo, ki sem ga prišel odrešiti, ki sem ga hotel zbrati »kakor zbira koklja svoja piščeta pod svoje peruti«, tisto ljudstvo me je izdalo krivičnemu sodniku; moji učenci, ki sem jih ljubil bolj kot mati svoje dete, so me zapustili. In še zdaj, ko umiram, me sovražniki zaničujejo. Ni jim dovolj, da umrjem razpet na trdem lesu; ni jim dovolj, da nimam blazine, da je moja blazina trnje; ni jim dovolj, da ne umrjem v naročju svoje matere, ki medli pod križem in ki sem jo ljubil bolj kot more kak otrok ljubiti svojo mater in ki me je ljubila bolj kot more kaka druga mati ljubiti svoje dete; vsega tega jim ni dovolj, oni me še zaničujejo in zasmehujejo, z ustnicami gibljejo in z glavo majejo, rekoč: »Če si Sin božji, stopi s križa; kako podiraš tempelj in ga v treh dneh zopet sezidaš; drugim si pomagal, sebi ne moreš pomagati.« — O, ali ne bo Gospod kaznoval teh hudobnih ljudi? Ali ni on pomiril viharja na morju, ali ne bo zapovedal tem ustom, da umolknejo? Ali ni on izgnal kupčevalcev iz templja, ali ni izgnal toliko hudobnih duhov, ali ni vrgel na Oljiski gori na tla množico, ki ga je prišla iskat, da bi ga zvezala, z eno samo besedo: »Koga iščete?« — ali ne bo zdaj za vezapl ta hudobna usta? Ne! On hoče tudi to trpeti in za vse te hudobneže ima le besedo ljubezni: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Pa zakaj vse to trpljenje, kdo je vsega tega kriv?

Krive so naše pregrešne besede.

Preštej vse grehe z besedo zoper svojega bliž-

njega! Saj se že skoraj ne sliši na svetu več od koga kaj dobrega. Ti si vedel od bližnjega samo hudo, samo slabo, samo greh. Ti si imel za svojega bližnjega tako malo lepih besed, preštej pa one, s katerimi si ga žalil, s katerimi si ga sramotil, s katerimi si ga zaničeval, da se je grenkoba kot pelin razlila v njegovo srce. Glej, za te grehe trpi tvoj Gospod toliko zaničevanja.

Preštej vse nečisto govorjenje: govori se nečisto na polju in doma, v skednju in v hiši, pri mizi in povsod; govori se nečisto med mlečnozobo mladino in častitljivo starostjo, od šolarčka do starca, ki ma že srebrne lase. Preštej vse to in poglej svojega Gospoda: za vse te besede trpi on grozno zasramovanje.

Preštej vse kletve, dragi moj! Preštej vse ljudi, ki kolnejo! Pred vsakim hlevom, pred vsako gostilno, v vsaki družbi, pri vsakem delu se sliši kletev, kot bi bila bolj potrebna kot zrak in jed. In vse kolne: šolarček in pastirček, fant in dekle, mož in žena, starec in starka. In ne samo male kletvine; ampak od najmanjše pa do najbolj grozne, vse se slišijo tudi pri nas. Dobijo se, ki se drznejo preklinjati zakramente, celo preblaženo devico Marijo in Kristusa Boga. Pod križ stopimo, pa se vprašajmo, ali ni bil tudi kdo izmed nas slabši celo kot ti, ki se norčujejo iz trpečega Gospoda. Vprašajmo se, zakaj trpi Gospod to zasramovanje in preklinjevanje, če ne za grehe našega jezika.

III. »Truma hudobnežev me je oblegla. Na mojem hrbtu so mi kovali grešniki. Moje roke in noge so mi prebodli, vse moje kosti so mi prešteli.« Tako toži David v imenu trpečega Gospoda. (Ps. 21, 17; 128, 3.) On visi razpet in razprostrt na trdem križu. Rame odrte, hrbet razbičan, ves ena sama rana. On visi v živih ranah; velik črn žebelj tiči v vsaki roki, črn žebelj tiči v vsaki nogi in žge kot ogenj. Vsled nenaravne lege so vsi udje kot oledeneli in trdi, pravilno življenjsko gibanje je ustavljeno. Pljuča, prenapolnjena s krvjo, se le s težavo raztezajo v prsih, na katerih teži kot skala. Težko in umirajoče bije srce in groza in strah stiskata to srce, smrtni strah in smrtna groza. In grozna žejja muči to presveto telo. Saj niso od zadnje večerje, ko je blagoslovil sveti kelih, nič več zaužila ta usta. Koliko krvi je izgubil pri bičanju, kronanju in križanju: tako se je vir življenja izsušil, in posušile so se njegove kosti v ognjeni bolečini, in vsled odprtih ran in zraka se strese njegovo telo in trepeti v groznem mrzličnem strahu. Njegove ustnice so suhe, jezik kot ogelj in grlo kot izžgano. Kako grozna je morala biti ta bolečina, da Gospod sam toži nad njo, rekoč: »Žejen sem.« Čez druge bolečine, čez trnje, čez bičanje,

čez žeblje se ni pritoževal, tu pa je tožil in prosil, rekoč: »Žejen sem«, prav kakor je prerokoval David (Ps. 21.): »Moja moč se je usušila kakor črepina, in moj jezik tiči na mojem nebu.« O da, Gospod, ena sama velika rana je na tebi, ena sama velika živa rana si ti! »Od podplatov do temena ni nič zdravega na njem: rana in proga in otekla bula ni ne obvezana, ne z zdravilom zdravljena, ne z oljem omečena.« (Iz. 1; 6.)

Pa zakaj vse to trpljenje, kdo ga je kriv?

Kriva so ga naša hudobna dela.

Zakaj ta silna žeja? Kaj niso vsi studenci njegovi? Kaj ni on dal Mozesu vode iz skale? Kaj ni on spremenil vodo v vino? Zakaj ta grozna žeja? Vprašajmo se, predragi moji, kolikrat smo mi preveč uživali darove božje. Kolikrat smo mi preveč in nezmerno uživali pijačo, ne samo za potrebo, ne za veselje samo, ampak za pijanost — zato trpi Gospod zdaj to silno žejo.

Pa zakaj je vse to telo tako razbičano in raztepeno, da ga ni zdravega mesta na njem? — Vprašajmo se raje, ali niso tudi med nami mnogi, ki strežejo preveč svojemu telesu; ali jih ni med nami mnogo celo takih, ki imajo oskrunjena telesa od nečistih strasti, ki jih še zdaj oskrunjajo. Vprašaj se, predragi moj, ali nisi morda tudi ti tako nesrečen. Glej, zato je telo tvojega Gospoda vse raztrgano.

Zakaj pa so prebodene te roke, ki niso storile nikomur nič žalega, ki so le dobrote in blagoslov delile? — Vprašajmo se raje, kakšna so dela naših rok. Vprašaj se, dragi moj, ali so tvoje roke tudi dobrote delile; vprašaj se, ali so tvoje roke bile tudi vedno in povsod poštene; vprašaj se, ali so bile tvoje roke vedno take, da bi jih brez strahu pokazal svojemu Gospodu, ki te gleda s križa; ali so bile vedno čiste, ali so bile čiste tudi takrat, ko te ni videl morda nihče kot samo tvoj Bog. — Glej, zato ima Gospod roke prebodene.

Zakaj po so prebodene te noge, ki so hodile vedno po poti volje nebeškega Očeta? — Vprašajmo se raje, kam vse so šle že naše noge. Vprašaj se, predragi moj, kolikrat si šel v to in ono hišo, kamor ti je vest rekla, da ne smeš iti; kolikrat si šel v to in ono družbo, kjer si vedel, da grešiš; vprašaj se o svojih skrivnih potih, za katere veš samo ti in tvoj Bog in morda nesrečna duša, ki je zapeljala tebe, ali ki si jo zapeljal ti — glej, zato ima Gospod noge pribite, da se ne morejo ganiti.

Kdo je izmed nas, ki bi ne hotel danes pomagati svojemu križanemu Gospodu? Kdo je izmed nas, ki mu ne bi hotel nalahno in počasi sneti trnjeve krone in nasloniti njegove glave v svoje naročje? Ki mu ne bi hotel obrisati zapljuvanega obličja in ga poljubiti? Kdo je, ki bi danes ne hotel poklekiniti vpričo vseh judovskih pismarjev in starejšin in vojakov pod križ in zaklicati, da bi slišal svet: to je naš Gospod, ne preklinjajte ga? Kdo je izmed nas, ki ne bi danes iz srca rad previdno izdrl žebljev iz svetih rok in nog Gospodovih; ki bi iz srca rad ne omečil teh ran z oljem kot Samarijan in jih zdravil z mazilom in jih obvezal; kdo ne bi iz srca rad dal najboljše pijače, ki jo hrani njegov hram, svojemu Gospodu in mu ugasil žejo? — Ni ga takega med nami; in če je, zasluži, da se pekel pod njim odpre.

In glejte, predragi v Kristusu, vse to lahko storimo! Samo prekolnimo danes greh in sklenimo, da ne bomo grešili nikdar več. Prekolnimo vse grešne misli in želje in jih ne mislimo in ne želimo nikdar več! Prekolnimo vse grešne besede in jih ne govorimo nikdar več. Prekolnimo vsa pregrešna dela in jih ne storimo nikdar več! Nihče naj ne gre danes s Kalvarije, da bi tega ne storil! — In če so med nami še taka srečna srca, nedolžna, ki še niso nikdar grešila s smrtnim grehom, če so srca med nami kot je bilo Srce Jezusovo, naj danes sklenejo, da bi raje pretrpela vse, kot da bi kdaj grešila. — In če so med nami srca, ki so grešila in morda hudo in mnogo grešila, pa so se skesala in poboljšala, če so taka srca kot je bilo srce Magdalene, pa naj danes pokleknejo pod križ kot Magdalena in naj znova sklenejo in znova spet obljubijo Gospodu, da ne bodo grešila nikdar več. — in če so med nami tudi srca, ki še živijo v grehih, srca kot je bilo srce rimskega stotnika, pa naj posnemajo rimskega stotnika, ki se je skesano trkal na prsi, rekoč: »Resnično, ta je bil Sin božji.« Naj ga posnemajo in vsaj danes naj se skesajo svojih grehov in naj trdno sklenejo in obljubijo, da ne bodo grešili nikdar več.

Tako storimo, dragi moji, in nas vse bodo objele te roke, ki so bile za nas prebodene, in nas bodo pritisnile na Srce, ki je bilo za nas prebodeno, da vsi vemo, da nas je ljubilo, kot nas ne ljubi nobeno drugo srce. Amen.

Janez Pucelj.

Praznik sv. Jožefa.

Sv. Jožef vzor krščanskih gospodarjev.

Kdo izmed vas ne vé, kako imenitno službo je izročil Faraon egiptovskemu Jožefu? Rekel mu je: »Ti boš nad mojo hišo, in tvojemu povelju bo pokorno vse ljudstvo; samo za kraljevi prestol bom višji od tebe ... Glej, postavil sem te nad vso egiptovsko deželo.« (I. Moz. 41, 40, 41.) »In Faraon je vzel prstan s svoje roke,« pripoveduje dalje sv. pismo, »in ga je dejal na njegovo roko. In ga je oblekel v obleko iz tančice, in okoli vratu mu je dejal zlato verižico. In posadil ga je na svoj drugi voz, klicar pa je klical, da naj vsi pred njim pripogibajo koleno in vedo, da je postavljen nad vso egiptovsko deželo.« (I. Moz. 42, 42—43.) Egiptovski Jožef, dragi v Gospodu, je bil predpoda velikega svetnika, čigar praznik danes obhajamo. Bil je predpoda sv. Jožefa, rednika božjega Zveličarja in ženina prebl. Device Marije. Kakor je Faraon postavil egiptovskega Jožefa čez svojo hišo, tako je tudi Bog napravil sv. Jožefa za poglavarja sv. Družine. Kako modro je Bog tukaj ravnal, nam priča sv. pismo. Iz sv. pisma, kakor tudi iz življenja sv. Jožefa razvidimo, da ni bilo na zemlji boljšega, vzornejšega gospodarja, ko je bil sv. Jožef. Vsled tega mislim, da bode za nas koristno, ako vam danes opišem sv. Jožefa kot vzornega hišnega gospodarja. Pokazal vam bom:

I. Kako vestno je izpolnjeval sv. Jožef dolžnosti hišnega gospodarja in

II. kakšno plačilo je prejel sv. Jožef za svoje zvesto hiševanje.

I. »Bodite sveti, ker sem jaz svet!« (III. Moz. 11, 44.) Te besede božje ne veljajo samo posameznim ljudem, temveč in zlasti tudi družinam. Da se pa more ta svetost bujno razcvitati in s svojo vonjavo napolnjevati vso hišo, mora imeti svoj početek in podlago pred vsem v hišnem gospodarju. Kaj je treba v tem oziru storiti hišnim gospodarjem, pove jim zgled sv. Jožefa. On je gojil družinsko svetost, in sicer s svojo trdno, živo vero. Sveta vera je brezdvomno pravi in najtrdnější temelj vsej svetosti. Zakaj le s pomočjo svete vere se moremo, kakor pravi sv. pismo, »odpovedati hudobiji in posvetnim željam in trezno, pravično in bogaboječe živeti na tem svetu«. (Tit. 2, 12.) Podlaga vsej svetosti je sveta vera, kakor nam kaže zgled sv. Jožefa. Sveta vera je spremljala sv. Jožefa na vseh njegovih življenjskih potih, je prešinjala vse njegovo živ-

ljenje, mu je bila neločljiva tovarišica pri vseh njegovih opravilih. Razodetje božje mu je bilo najdražji, najsvetejši zaklad. Mnogokrat je premišljeval resnice svete vere, mnogokrat je prebiral svete knjige, mnogokrat se je pogovarjal o skrivnostih neskončnega božjega usmiljenja. S srcem, polnim žive vere, se je zaročil s prečisto Devico Marijo. »Sezidal je svojo hišo na skalo« (Mat. 7, 24.), na skalo žive vere, tako da je rosil obilen blagoslov na njegovo družino, da je postala njegova družina sveta, dà, najsvetejša.

Iz tega, predragi v Gospodu, sledi za nas preimeniten nauk. Podlaga krščanskemu, svetemu družinskemu življenju je veren hišen gospodar. Srečna, presrečna je torej družina, ki ima vernega gospodarja, ki ima gospodarja, katerega prešinja in vodi sveta vera. V taki krščanski hiši ne bo usahnila čednost, ampak se bo vedno bolj in bolj bujno razvijala. Vsakdanje življenje nam to resnico dovolj potrjuje. Ozmimo se v pošteno, pravo krščansko družino. Njen poglavar je mož, po božji volji, je mož, kateremu je sveta vera najdražji biser. Ali si morete misliti lepše življenje, ko je življenje v taki družini? Tukaj bi rad nekoliko besedi izpregovoril z vami, krščanski mladeniči in možje. Vi vsi, izvzemši morda le nekatere, nameravate kedaj postati gospodarji. Da bo vaša družina res krščanska, — kar je njena dolžnost, — postavite ji vi trdno podlago. Glejte torej, da prinesete v zakon v svojem srcu živo vero, ki se ne sramuje pred svetom Kristusovih nauk! Svetovna vojska je marsikateremu krščanskemu mladeniču omajala vero, ali mu jo je celo vzela. Zato pa storite vse, da si utrdite sveto vero in, če ste jo celo izgubili, glejte, da jo v najkrajšem času dobite zopet nazaj. Skrbno se ogiblajte družb, ki bi mogle biti nevarne vašemu verskemu prepričanju. Da bodele nekdanj v zakonskem stanu srečni, postavite si že sedaj trdno podlago v pravem krščanskem življenju, katero prešinja in oživilja sveta vera. Sedaj se obrnem še do vas, krščanski gospodarji, in vas vprašam: ali ste osnovali svoje družinsko življenje na podlagi svete vere? Je li vaše srce dovolj verno? Ste li prepričani, da je sveta vera dragocen dar božji, dà, največji dar, katerega ste kdaj prejeli? Ste li pripravljeni sveto vero med svetom braniti, se potegovati za njeno čast? Ako morete na vsa ta vprašanja odgovoriti z odločnim: dà, tedaj blagor vam. Ostanite tudi v prihodnje zvesti svoji sveti veri in vi bodele podlaga čednostnega življenja v vaših družinah. Če bi pa bila vaša vera slaba, mlačna, če bi vi verske vaje opravljali le iz navade, potem bi se bilo bati, da vam vaša vera sčasoma ugasne in da z vero vred izgine iz vaše družine tudi sreča.

A življenje sv. Jožefa nam kaže, da sv. Jožefa ni prešinjala samo živa, trdna vera, ampak v njegovem srcu so nad vse bujno procvitale tudi druge čednosti. Sv. Jožef je gojil družinsko svetost tudi z drugimi čednostmi. Kakor je živa vera, tako so tudi druge čednosti hišnega gospodarja temelj svetemu družinskemu življenju. Zakaj čednosti so luč, ki »sveti vsem«, ki so v hiši.« (Mat. 5, 15.) Blagor družini, katere gospodar je spodoben, trezen, pravičen, vnet za čast božjo. Gospodarjeve čednosti so čednosti cele družine. Ali si moremo misliti, da na tako hišo ne bo rosil obilen blagoslov božji? Vzor take čednostne družine nam je družina sv. Jožefa v Nazaretu. Sv. pismo imenuje sv. Jožefa pravičnega. A kdor je pravičen, združuje v sebi tudi vse druge čednosti. On je pravičen do Boga, pravičen do sebe, pravičen do svojega bližnjega. On izpolnjuje vsestransko svoje dolžnosti in ne krene ne na desno, ne na levo od zapovedi božjih. Če torej pogledamo v življenje sv. Jožefa, se lahko prepričamo, da on res zasluži naslov: Pravični. Kot pravičen, bogaboječ, pobožen mladenič se je zaročil z najčistejšo Devico. Ni torej čuda, da si je učlovečeni Sin božji ravno njega izbral za svojega rednika, njegovo hišo pa za svoje bivališče na zemlji.

Predragi gospodarji! Posnemajte sv. Jožefa, da bode tudi v vaših hišah prebival Jezus ter blagoslavljal vaš trud. Kakor sv. Jožef, bodite tudi vi bogaboječi, zadovoljni, pobožni, pravični. Ko bi vsi sedanji hišni gospodarji skupno s svojimi družinami opravljali svoje vsakdanje molitve, ko bi skupno Bogu izročevali svoja dela, za Boga delali, zanj trpeli ter dajali s svojim lepim življenjem svoji družini lep zgled, bi se kmalu naša solzna dolina izpremenila v raj, kjer bi se posušile vse solze, ki dandanes v toliki meri teko.

Dandanes se splošno sliši tarnanje, da propada lepo družinsko življenje. Pogreša se po krščanskih hišah nekdanja ljubezen, zakonska zvestoba, mir in red. Odkod ta žalosten pojav? Mar ne odtod, ker dajejo premnogi gospodarji svojim družinam slab zgled, ker kličejo mnogi gospodarji s svojim pohujšljivim življenjem na svoje družine prokletstvo božje? Koliko je otrok, poslov, ki nikdar ne slišijo iz ust svojih staršev, gospodarjev nobene poštene besede. Toda, dovolj besedi o tem. Rečem samo to, da morate skrbeti, da bode vaše hiše napolnjevala prijetna vonjava krščanskih čednosti, ako hočete, da bode na vaše družine rosil blagoslov božji.

II. »Kdor pravico seje, njega plačilo je gotovo,« pravi Sv. Duh. Nihče torej ne dela, se ne trudi zastonj. Prej ali slej prejme plačilo. To resnico nam zopet potrjuje sv. Jožef.

On se ni zastonj trudil za čednostno življenje. Njegov trud za čednost mu je prinesel obilnega plačila. Oglejmo si najprej veselje in zadovoljstvo, katero je užival sv. Jožef v krogu svoje sv. Družine. V majhni nazareški hišici je vladala ona medsebojna ljubezen, katero opisuje sv. apostol Pavel s sledečimi besedami: »Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ljubezen ni zavistna, ljubezen se ne hvali, se ne napihuje, se ne obnaša nespodobno, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse pokrije, vse veruje, vse upa, vse prenese.« (I. Kor. 13, 4—7.) Taka medsebojna ljubezen je družila v nazareški hišici tri najsvetejše osebe na zemlji. Ta ljubezen je osladila sv. Družini vsako težavno delo, vsak trud, zmanjšala jim je vsako bridkost. Kdo more pojmiti veselje, ki je navdajalo sv. Jožefa, ker je bil glavar tako iskreno se ljubeče družine? Tako je srečen tudi vsak krščanski oče, v čigar družini ni kregov, prepirov, ampak vlada mir, medsebojna ljubezen.

Pa ne samo veselje, zadovoljnost, tudi obilen blagoslov božji je bil bogato plačilo sv. Jožefu za njegovo čednostno življenje. Sv. Duh pravi, da »se na pravičnika razliva kakor reka blagoslov božji« (Sir. 39, 27.) Tak blagoslov božji je bil delež sv. Družine. Nebeški Oče stcer ni blagoslovil sv. Jožefa in njegove družine z obilico časnega premoženja, ampak mu je delil drugačen blagoslov. Sprejel je sv. Družino pod svoje posebno varstvo, bil je sv. Družini rešitelj iz nevarnosti, tolažnik v bridkostih. Sv. Jožef je bil kot glavar sv. Družine seveda v posebni meri deležen tega božjega blagoslova. Srečen je torej vsak krščanski oče, ki vestno skrbi, da njegovo družino res preveva pravi krščanski duh. Tudi njegova hiša bo v posebnem varstvu božjem ter bo blagoslovljena, če tudi ne s časnim imetjem, gotovo pa z duhovnimi dobrinami. Zakaj Sv. Duh pravi v svetem pismu: »Gospodov blagoslov je nad glavo pravičnega« (Preg. 10, 6.) in »bivališče pravičnega bo oblagodarjeno.« (Preg. 14, 11.)

Najlepše plačilo pa je prejel sv. Jožef za svoje čednostno življenje ob svoji smrtni uri. Njegova smrt je bila dragocena pred Gospodom. »Kdor se Gospoda boji.« pravi Sv. Duh, »se mu bo dobro godilo ob koncu in ob dnevu svoje smrti bo blagoslovljen.« (Sir. 1, 13.) Te besede so se kaj lepo uresničile na sv. Jožefu. Umrl je smrti, dasi si lepše, veselejše pač ne moremo misliti. Milost take lepe smrti si je pa sv. Jožef tudi zaslužil.

Nebeški Oče »ga je postavil gospodarja svoje hiše in poglavarja vse svoje lastnine.« (Ps. 104, 21.) Izročil mu je s tem imenitno službo in mu je tudi obljubil, da ga bode

nad vse bogato nagradil, ako bode zvesto izpolnjeval svoje dolžnosti. Slišali smo, da je sv. Jožef zvesto izpolnjeval svojo službo. Zato je smel po vsej pravici pričakovati bogatega plačila. Ko se mu je približala smrtna ura, je on kot najsvetejši, najpobožnejši gospodar pač zaslužil, da sta pri njegovi smrti bila navzoča Jezus in Marija in mu lajšala njegove smrtne bolečine.

Kaj ne, dragi v Gospodu, to je bila srečna smrt? Pri tem smrtnem boju se ni vzdihovalo, jokalo, ampak nebeško veselje je obsevalo umirajočega in navzoče. Smrt sv. Jožefa je bila sladka preselitev iz kraja trpljenja tja v nebeške višine, kjer ni bridkosti in kjer ne teko solze. Podobno sv. Jožefu umirajo tudi zgledni krščanski gospodarji, ki so neumorno skrbeli za časni in večni blagor svoje družine. Kakšna, dragi moji, bo pa smrt onih gospodarjev, ki molče k grehom, ki se gode v njihovih hišah? Kakšna bo smrt onih krščanskih očetov, ki malokedaj ali znabití nikdar ne mislijo, da bo nekoč božji Sodnik terjal od njih duše njihovih otrok? Oh, kako grenka, bridka bo njihova ločitev s sveta! Stopiti bodo morali pred pravičnega Sodnika, ki slehernemu povrne po njegovih delih, ki hudobne kaznuje po svoji ostri pravici. Tega neskončno pravičnega Sodnika gleda v duhu umirajoči malovestni družinski oče, med tem, ko njegovo smrtno posteljo obdajajo otroci, ki so po njegovi krivdi napravili svojo nedolžnost, zašli na slaba pota, ki umirajočemu očetu nikakor niso v čast, ampak v sramoto. Tak umirajoči oče ima pač dovolj vzroka klicati s psalmistom: »Usmili se me (Gospod), ker sem v stiski; omamljeno je od žalosti moje oko, duša moja in moje telo. Zakaj moje življenje pojema v bolečini, in moja leta v vzdihovanju.« (Ps. 30, 10—11.)

Dragi krščanski gospodarji! Ako nečete nekoč žalostno in nesrečno umreti, tedaj posnemajte v svojem življenju pravičnega sv. Jožefa, poglavarja siromašne nazaréške družine! Gojite v svojih hišah pravo krščansko življenje! Če bode to storili, bode vaše srce napolnjevala sreča in zadovoljnost, in ob vaši smrti uri bode tudi vam rekel nebeški Plačnik to-le: »Prav, dobri in zvesti hlapci, ker si bil v malem zvest, te postavam črez veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda!« (Mat. 25, 21.) Amen.

P. Dionizij Dušej.

Praznik Marijinega oznanenja.

Marija zgled vseh čednosti.

Češčena, milosti polna, Gospod je
s teboj. Luk. 1, 28.

Današnji dan nas spominja na lepo in za nas zelo-važno skrivnost, namreč na skrivnost čudežnega spočetja in včlovečenja Sinu božjega. Ko hvaležno premišljujemo to neskončno dobroto božje ljubezni do nas revnih ljudi, ne moremo si kaj, da bi se hvaležno ne spominjali tudi preblazene device Marije, ki je največ pomagala pri našem odrešenju. Njene besede napram nadangelu Gabrielu: »Zgodi se mi po tvoji besedi,« so nam prinesle odrešenje. Marija je morala biti že na zemlji čista kot angel; na lepih čednostih je bila ona tako bogata, da jo imenuje angel že na zemlji »češčeno in milosti polno«. Četudi ste, dragi kristjani, že večkrat slišali opisovati in hvaliti Marijine lepe čednosti, vendar naj vam pokažem v večjo slavo današnjega dneva Marijo v trenutku, ko jo je nadangel Gabriel veselo in spoštljivo pozdravil. — Globoka ponižnost, trdna vera, popolna vdanost v voljo božjo so čednosti, ki se svetijo na Mariji devici, kakor lepi biseri v zlati kroni.

1. Čednost ponižnosti se večkrat priporoča, kar gotovo ni odveč. Ta čednost je podlaga in prva vseh drugih čednosti. Ponižnost stori človeka Bogu in ljudem ljubega in vsem prikupljivega. »Bog se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa daje svojo milost,« beremo v sv. pismu. Le ponižni čestni- nar je bil uslišan v templju, prevzetni farizej pa ne. Ravno tako cenijo že od nekdaj vsi pošteni ljudje lepo ponižnost. Svetnike in svetnice so spoštovali tudi neverniki radi njih ponižnega vedenja. Ponižni človek se ljudem nehote pri- kupi; vse ga čisla in spoštuje. Če pa hočemo videti pravo ponižnost, ki naj bo zgled vsem kristjanom, pojdimo v Na- zaret k prečisti devici Mariji in občudujmo tam, kako je povzdigovana, pohvaljena in češčena. Poslušajmo, kako jo pohvali in počasti angel. »Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj!« Vsaka beseda je nova pohvala. Te visoke po- hvale ni prejela Marija od človeka, je ni brala v sv. pismu, tako je niso pohvalili njeni starši, ne sorodniki, ne kralji in cesarji, pač pa jo je tako visoko častil sam nebeški Oče po svojem odposlancu nadangelu Gabrielu. Kateri drugi človek na svetu je bil tako češčen? Nihče. Kako se pa ob-

naša Marija devica ob tej pohvali? Ne zahvali se na visoki časti, se zadovoljno ne smehlja, se ne povzdiguje, ne prevzetuje, ampak molči, se celo ustraši. »Marija pa se je prestrašila in mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje.« Prestrašila se je, ko je prvič slišala hvaliti svojo lepoto. Take ponižnosti ne najdemo dandanes zlepa.

Ko je slišala Eva svojo hvalo, bilo ji je to všeč, verovala je zapeljivim besedam hudobnega duha, padla v nesrečni greh. Živela je v nekem kraju lepa in pobožna krščanska devica. Ogibala se je zapeljivcev, ki so jo nadlegovali od vseh strani. Pa ko so jo le hvalili, ji je postala hvala kmalu všeč, začela se je povzdigovati in je nazadnje globoko padla v svoji prevzetnosti.

Zgodilo se ji je po pregovoru: prevzetnost gre pred padcem. — Povedal sem vam le en zgled, ki se pa, žalibog, še vedno večkrat ponavlja. Zato, ljubi poslušalci, krščanska mladina, poglej petnajstletno Marijo devico, kako je ona ponižna, kako se prestraši, ko sliši svojo hvalo. Čim bolj hvaljena in povišana, tembolj se ponižuje. Tudi njej se je godilo po pregovoru: »Kdor se ponižuje, bo povišan.«

2. Marijine besede na angelovo pozdravljenje kažejo njeno trdno vero. Ko ji angel oznani, da postane mati Odrešenikova, tedaj ona vpraša: »Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?« Ne smemo misliti, da bi Marija ne verovala angelovim besedam. Ona je verovala, dasiravno so bili ljudje, učeni in neučeni, prepričani, da mora biti Odrešenik rojen iz kraljeve, bogate in imenitne rodovine. Marija je bila sicer iz kraljevega rodu, pa je bila revna, nepoznana, zaročena s tesarjem Jožefom. In vendar je verovala angelovim besedam. Ker je pa obljubila v templju vedno devištvo, zato ponižno in modro vpraša: »Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?« Kako se bo to zgodilo, da ostanem devica in bom zajedno mati Odrešenikova? Ko ji pa angel to razloži: »Sveti Duh bo prišel v te...«, tedaj ona trdno veruje angelovim besedam. To nam potrdi tudi njena teta Elizabeta, ki pravi: »In blagor tebi, ker si verovala, ker se bo dopolnilo, kar ti je povedano po Gospodu!«

Koliko modrost razodeva Marija devica v vprašanju: »Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?« Kako je v skrbeh za svojo čistost! Kako visoko ceni to angelsko čednost!

Ali in kako posnema krščanska mladina devico Marijo v tem? Kako redko najdeš modrega mladeniča ali mladenko, kadar je v izkušnjavi, v nevarni priložnosti, kadar je v nevarnosti lepa nedolžnost! Premnogi se vedejo v tem ne kakor pametni, pač pa kakor nespametni, ne kakor modri, pač pa enaki ljudem brez glave. Enaki so

ptiču, ki brez uma leti v nastavljeno mrežo, enaki so slepcu, ki tava v temi okrog globokega prepada.

»Kako se bo zgodilo,« bi moral, morala vprašati, »da storim smrten greh in vendar ostanem pri tem čist in sramežljiv?« Neki zapeljivec je nagovarjal krščansko devico, češ, da jo goreče ljubi, v ostudno dejanje. Z gnusom ga zavrne devica. Poizkusi iznova, pa deklica mu odgovori: »To je smrten greh!« Zapeljivec na to: »Kar stori ljubezen, ne more biti greh.« Na to devica: »No, tedaj moli najprej prav pobožno očenaš!« Zapeljivec pa zavpije jezo norčevaje se: »K temu ni treba molitve!« »Proč od mene, strupena kača,« zavpije v sveti jezi devica, ko se je prepričala hudobnega namena razuzdančevega, »proč od mene!« Samo k grehu ni treba molitve.

3. Nad vse visoka, nad vse lepa je pa Marijina vdanost v voljo božjo. V začetku se obotavlja v skrbi za svojo deviško čistost. Ko ji pa angel razloži: »Sveti Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila; zaradi tega bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.« Ko ji tedaj angel pove, da ne bo izgubila svojega devištva, tedaj se več ne obotavlja, ampak reče imenitne besede: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.« Popolno in vso se vda v voljo božjo, kakor ubogljivi otrok je pripravljena na vse. V kar je Marija privolila, ni bilo na zemlji nič vabljivega in prijetnega; pot, katero si je ona s tem izvolila, je bila zares trnjeva pot. In vendar reče: »Zgodi se mi po tvoji besedi!« Vedela je iz prorokovanja in božjega razodenja, kakšen bo Odrešenik, koliko bo trpel, kako ga bodo zaničevali lastni rojaki. Vedela je tudi, da jo čakajo bridke ure, in vendar reče: »Zgodi se mi po tvoji besedi!« V duhu vidi svojega Sina na križu med dvema razbojnikoma v svojem srcu in vendar govori vdana v voljo božjo: »Zgodi se mi po tvoji besedi!«

Za vse drugo je bila takorekoč slepa; hotela je le izpolniti voljo božjo. Pokorščina obrodi dober sad. Kdor se vda v voljo božjo, še ni bil osramočen.

In kakšen sad je prinesla Mariji vdanost v voljo božjo? Pri besedah: »Glej, dekla sem Gospodova,« je bil Sin božji čudežno spočet v njenem deviškem telesu. Pozneje je prišel na svet, prebival med nami in odrešil človeški rod.

Če hočemo biti pravi otroci Marijini, učimo se od nje prave pokorščine in vdanosti v voljo božjo. Če pa smo nepokorni, če godrnjamo nad voljo božjo, tedaj nismo pravi Marijini otroci, pač pa posnemamo hudobnega duha, ki je bil prvi nepokornež in oče nepokorščine. Prepričani bomo, tudi če se nam včasih dozdeva težko biti pokornim,

prepričani bodimo, da nam donese ta pokorščina boljši sad, kakor ga sami pričakujemo.

Tako je Marija nam najlepši zgled premnogih čednosti. Ona je prva naša dobrotnica za Bogom, ker je vredna, da je postala mati našega Odrešenika vsled svojih vzvišenih čednosti. Ona je tudi sedaj naša predobra mati. Njenega pogovora z nadangelom Gabrielom se spominjamo vsaki dan, ko slišimo zvoniti »angelovo češčenje«. Ko oznanja zvon čast in slavo Marijino, ko povzdigujejo po širnem svetu milijoni in milijoni kristjanov svoje oči k nebeški Kraljici, tedaj tudi mi pozdravljamo svojo mater s hvaležnim srcem in govorimo:

»Češčena Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri.« Amen.

Otilij Medveš.

Sopraznik Marije sedem žalosti.

Marijino trpljenje.

Okrog leta 33. po Kr. r. se je vršila ta-le zanimiva dogodka. Živela je takrat mati plemenitega, pobožnega srca. Imela je edinega sina, katerega je močno ljubila. Bil je pa tudi vse ljubezni vreden: priden, lep, zglednega vedenja — skratka: bil je veselje svojih staršev. Bali so se zanj. Toda kaj se zgodi?

Ta sin je imel dosti sovražnikov, ki so ga črtili radi njegovega lepega govorjenja in bogoljubnega življenja. Nekega dne ga ponoči zgrabijo, med potjo bijejo ter k sodniku tirajo, češ: ta človek je hudodelnik. Lahkoverni sodnik jim verjame ter ga k smrti obsodi. Pribili so ga po takratni navadi na križ, kjer je tudi umrl med strašnimi bolečinami. — In njegova mati mora vse to gledati: kako njen zaklad, njeno veselje, sina njenega sovražijo ter na križ pribijajo. Gleda toliko časa, da izdihne njen sin svojo dušo.

Predragi! Gotovo vsi pomilujemo to mater, imamo sočutje ž njo — zakaj: bridka žalost trga njeno srce. Uganili ste že zdavna, da je ta žalostna mati — Marija, ki stoji pod križem svojega Sina. Veliko je ona trpela na duši — in sicer zavrlo naših grehov. Spodobi se torej, da se spominjamo žalostne matere božje — mi, ki smo izpreobrnjeni iz hvaležnosti, — drugi pa, da bi se izpreobrnili. Naša skrbna katoliška Cerkev je za to poskrbela, zato je vpeljala današnji sopraznik — praznik Matere božje sedem žalosti.

I. V lavretanskih litanijah kličemo Marijo »Kraljico mučnikov«. Torej mučenica je ona. Zakaj pač? Saj ni na telesu trpela, kakor makabejska mati. sv. Perpetua ali sv. Neža in druge. Res ne, pa je vendar mučenica. Da kdo zasluži to častno ime, ni treba, da bi moral smrt storiti radi muk, — dovolj je, da je trpljenje tako veliko, da bi jo bilo umorilo, če bi Bog pripustil. In Marijino trpljenje je bilo tako veliko pri smrti Jezusovi. Umreti bi morala, če bi bila volja božja. — Veliko je bilo njeno dušno trpljenje; to spričuje nezmotljiva sv. Cerkev, ki moli današnji dan: »Kakor morje, tako velika je tvoja žalost.« — »Komu naj te primerjam — hči jeruzalemska? S čim naj te tolažim hči sijonska?« Ali: »Ko je Marija stala pod križem, je njeno srce presunil meč bolečin.« Sv. pismo govori torej na mnogih krajih o žalosti, bolečini Marijini, in sicer o taki, s katero se ne dá nobena druga primerjati. — Torej ona ni samo mučenica, temveč tudi »Kraljica mučnikov«, t. j. njeno trpljenje presega bolečine svetnikov. Kako to?

Ona je d a l j e časa trpela nego mučeniki. Lahko se reče: »Njeno življenje je bilo počasna smrt.« Trpela je s tem, ker je vedno pred očmi imela trpljenje svojega Sina. Več let poprej je vedela, kaj da čaka Njega.

Res je to življenje polno težav in nadlog. A še težavnejše je bilo, ko bi vsakdo že naprej vedel in takorekoč videl nadloge, katere bodo zadele njega samega ali njegove ljudi. — Marsikaka mati bi ne bila tako vesela s svojim detetom v naročju, ko bi že naprej videla, kake težave čakajo morebiti njenega ljubljence; marsikatera nevesta bi ne šla tako vesela k oltarju, ko bi že naprej vedela za težave, bridkosti, katere bodo morebiti prišle čez njo. Koliko težavnejše bi bilo torej naše življenje, če bi natanko vedeli za prihodnje trpljenje. »Nesrečen bi bil človek,« pravi Seneka, »ko bi v prihodnjost videl, pred nesrečo bi bil že nesrečen.« Bog torej jako usmiljeno z nami ravna, da nam ne pové naprej prihodnjih križev, zato ne: da, če jih že moramo trpeti, jih samo enkrat trpimo. Z Marijo pa ni imel tega usmiljenja, zato ker je imela postati »Kraljica mučnikov«. Starček Simeon ji je že naprej prerokoval: »Tvojo lašno dušo bo meč presunil.« O, kako so morale zaboleti te besede Marijino srce! Pomislimo le, kako se bolnik ustraši, če mu kdo pravi: Ti boš še veliko trpel, ali: za to boleznijo boš umrl. Res ni pametno bolnika strašiti s takimi rečmi po nepotrebem, vendar resnično smrtno nevarnost mu tako prikrivati, da o pravem času ne prejme sv. zakramentov, to pa tudi ni po krščanski ljubezni. Torej Simeon je Mariji že naprej napovedal njeno trpljenje. In sv. pismo pravi:

»Marija je te besede v svojem srcu ohranila.« Tiho je trpela.

O, kako lep zgled za nas, da se tudi mi za vsako reč ne pritožujemo, ampak navadimo se, kaj zase ohraniti in sami trpeti; kvečjemu po nauku sv. Frančiška Sateškega zanesljivemu prijatelju kaj potožiti, da nam polajša notranje gorje.

Hudo bi bilo človeku, če bi naprej videl tudi težave svojega bližnjega, katerega posebno ljubi. In glejte! Marija je že več let poprej dobro vedela za trpljenje svojega Sina. Saj ji je bilo dobro znano sv. pismo, v katerem je bilo to trpljenje Gospodovo v prerokbah popisano. Vedela je torej že naprej, kako ga bodo krivo tožili kot preklinjevalca: »Boga je preklinjal — smrti je vreden!« (Mat. 26, 65.) je rekel Kajfež; kako ga bo Judež izdal; Peter zatajil; Pilat po nedolžnem k smrti obsodil; kako ga bodo bili in slednjič umorili. Vse ji je bilo znano — in zdaj drži tega Mesijo v svojem naročju; skozi 30 let ga ima vedno pred očmi ter misli: to nedolžno Dete bo imelo enkrat toliko trpeti. Sama je razodela sv. Brigiti: »Kolikorkrat sem pogledala svojega Sina, kolikorkrat sem ga povijala, kolikorkrat sem videla njegove roke in noge, tolikokrat je bila moja duša napolnjena z novo bridkostjo, ker sem mislila, kako bo križan.« — Celo njeno življenje je bilo torej nepretrgana vrsta notranjih težav in bridkosti, tako da je mogla klicati s kraljem Davidom: »V bolečinah se je izteklo moje življenje in moja leta v vzdihovanju.«

II. Še hujše je pa Marija trpela, ko so se Gospodove bolečine v resnici pričele. Predočimo si le en prizor! Postavimo se v duhu na goro Kalvarijo! Tu stoji v zemljo zasajen križ. Na njem visi »mož bolečin«. Poleg njega stoji neka žena. Obraz ima ves izpremenjen; znamenje, da jo tare velika bridkost. Lica so upadla, oči udrte — iz njih priteče zdajpazdaj solza — gorka solza. Včasih dvigne svoje motne oči na križ; in spet jih povesi ter tiho pa globoko vzdihne. — To je bl. Devica Marija. Torej mati pod križem; Sin pa na križu! Kaka žalost za materino srce! Sv. Anzelm pravi, da bi Marija »od same žalosti umrla, ako bi jo Bog s posebnim čudežem ne bil ohranil pri življenju«. Lažje bi bilo zanjo, ko bi je sploh ne bilo zraven, da bi ga ne gledala ter ne poslušala zaničevanja Judov in vzdihov Jezusovih. Pa če je že bila zraven, bi ji bilo spet lažje, ko bi mu imela s čim postreči. Ako bolnik v bolezni hudo ječi in veliko trpi, je to seveda hudo za sorodnike. Pa potolažen si, če moreš bolniku kaj prinesti, postreči, blazino popraviti, posteljo prestlati, četudi mu bolezni ne moreš odvzeti. Marija ni imela te

tolažbe. Videla ga je, kako s trnjem obdano glavo poklada semintja — pa mu ne more postreči; slišala ga je klicati: »Žejen sem!« — in mu ni smela mrzle vode ponuditi... »Moj Bog, zakaj si me zapustil!« in ga ni mogla potolažiti. To trga njeno srce. »Vse, kar je Zveličar na telesu, je ona trpela na duši,« pravijo cerkveni učeniki. Po pravici sme ona reči s prerokom Jeremijem: »O vi vsi, ki greste mimo po poti, pomislite in pogledjte, ali je bolečina, kakor je bolečina moja.« (Žal. 1, 11.) Po pravici zasluži ime: »Kraljica mučenikov.«

Po svojih slabih močeh sem skušal vam opisati žalost Marijino. Še bolj jo boš pa spoznal, predragi, če moliš križevi pot. Tu beremo pri XIII. postaji: »Kateri meč pa je bil tako oster, ki je prebodel Marijino srce?« Odgovor: »Oh, greh je bil, ki je Jezusu življenje vzel ter Marijino srce tako močno ranil.« Jezus je bil križan zavoljo greha; Marija trpi zavoljo Kristusa, torej Marija res trpi zavoljo greha. Prosimo jo torej: O nebeška Gospa! Izprosi mi milost, da bom vedno žaloval zavoljo svojih grehov, ki so tebi prizadeli toliko trpljenja. Naj s teboj tukaj žalujem in trpim, upam in ljubim, potem pa v tvojem varstvu umrjem in pridem v tvojo družbo. Amen.

Fr. B.

Velikonočna nedelja.

Priče Gospodovega vstajenja.

Z vsem navdušenjem naše vere pozdravlja sv. Cerkev današnji praznik, ki je res dan največjega veselja za nas vse. Današnji dan je res dan, katerega je Gospod naredil, dan, ko je poslal najsijajnejše žarke svoje božje slave na svet. Zato pa poje danes sv. Cerkev: »To je dan, katerega je Gospod naredil, veselimo se in poskakujmo od veselja ta dan.«

Bil je spomladanski dan, bilo je velikonočno jutro. Spomladansko solnce še ni vzhlo nad Jeruzalemom, ko so se nejevoljni naslanjali na svoje sulice štirje rimski vojaki, katerim je bila naložena smešna naloga stražiti mrtvega, v grob položenega človeka, o katerem so pač čuli čudne reči. Komaj so čakali, da stopijo na njih mesto drugi. Prav tedaj pa se strese zemlja, skala, pred grob zavaljena, se sama odvali, vojaki popadajo vsi prestrašeni na tla in ko se od strahu nekoliko opomorejo, zbeže izpred

groba in kriče po ulicah jeruzalemskega mesta in oznanjujejo nezaslišano novico: »Jezus je vstal.« Kakor blisk iz jasnega neba je zadela ta novica Jezusove sovražnike, a ista novica je bila pravi, hladilni balzam za žalostne Jezusove prijatelje. Tudi dandanes je od mrtvih vstali Zveličar predmet ljubezni enim, predmet sovraštva drugim. Resnica, da je Jezus od mrtvih vstal, je temeljna resnica naše vere, zato se pa v to resnico kakor besni najbolj zaganjajo sovražniki Jezusove vere, toda zaman, dokazi so neovrgljivi.

Prva priča Gospodovega vstajenja so rimski vojaki, katere je postavila judovska zbornica za čuvaje Jezusovega groba. Ti Jezusa niso ne ljubili in ne sovražili. Ako so pričali, da je Jezus res vstal, jih ni napotilo ne sovraštvo in ne ljubezen. Bili so res nepristranske priče. Komaj se ti možje od strahu nekoliko opomorejo, ko zagledajo angela v grobni votlini. Kakor solnce se je svetil angelov obraz in kakor sneg je bilo njegovo oblačilo. Preplašeni hočejo vojaki zbežati, angel pa jim ukaže, naj oznanijo judovski zbornici, da je Jezus res vstal. V mozeg pretrese to oznanilo pismarje in farizeje, ne poboljša jih pa ne. Oni podkupijo z denarjem rimske vojake, da oni izpovedo, da so apostoli ukradli Jezusa, medtem ko so oni spali. Oh, kako neumna laž. Kdaj sme vojak na straži zaspiti? In ko bi bila spala cela straža, kako je mogla spati tako trdno, da ni čula ropota, s katerim so odvalili težki kamen od groba in izvlekli mrtvo truplo?

Druga priča so nam pobožne žene, ki so prišle navsezgodaj mazilit Gospodovo truplo. Ko zvedo tudi one od angela veselo novico, jo urno sporoče Petru in Janezu. Le Magdalena v svoji zamišljenosti angelu ne more verovati, njena ljubezen jo sili ostati v bližini praznega groba. Na vsak način hoče vedeti, kam so položili Gospodovo truplo, katerega ne more najti v grobu. Ko išče vsa zamišljena, stopi prednjo neznanec, katerega vpraša ona, je-li on mar odnesel Gospodovo truplo. Komaj pa jo nagovori Gospod z besedo: »Marija«, ga ona po glasu spozna in se hoče okleniti njegovih nog, da bi se prepričala, da ni le samo prikazen. Tudi Magdalena naznani potem apostolom vstajenje Gospodovo. Ta pripoved je popolnoma jasna in preprosta. Vsaka zmotna je izključena. Zmotila bi se bila morda lahko ena žena, toda bile so tri, ki ono jutro niti mislile niso na Gospodovo vstajenje, ker so bile vzele s seboj mazila in dišav, da bi mazilile truplo Gospodovo.

Nič manj veljavna priča so nam apostoli. Pred prihodom Sv. Duha so apostoli vedno pričakovali, da bo Jezus ustanovil posvetno kraljestvo in da bodo oni v tem

kraljestvu zasedli jako imenitna mesta. Smrt Gospodova jim je strla vse te upe. Dan po vstajenju sta dva učenca na poti v Emavs. Pridruži se jima Jezus, katerega nista spoznala. Ker vidi Gospod oba učenca žalostna, ju vpraša po vzroku njune žalosti, in ona mu odgovorita: »Si ti sam tujec v Jeruzalemu, in ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni? Mi smo upanje imeli, da bo on Izrael odrešil, ali mimo vsega je danes tretji dan, kar se je to zgodilo. Pa tudi ene žene izmed naših so nas ostrašile, katere so bile pred dnevom pri grobu, in niso našle njegovega telesa, ter so prišle in rekle, da so tudi prikazen angela videle, kateri pravi, da živi. In nekaj naših je šlo h grobu in so ravno tako našli, kakor so žene pravile, njega pa niso našli.« (Luk. 24, 19—24.) Kljub temu pa sta ostala neverna, dokler Jezusa sama nista spoznala. Jezus se je nadalje prikazal apostolom brez Tomaža. Apostoli so se prestrašili in so menili, da je le prikazen, dokler jih Gospod ni prepričal o resničnosti te prikazni s tem, ker je zahteval jesti. Zlasti pa nam je neovrgljiva priča Gospodovega vstajenja sveti Tomaž, ki toliko časa noče verovati, dokler se ne dotakne Gospodovih ran in dokler ne položi svoje roke v Gospodovo desno stran. Vsi apostoli so bili prepričani o resnici Gospodovega vstajenja in vsi so za to resnico dali svoje življenje. Kdo bi hotel dati svoje življenje za kaj izmišljenega? Gotovo nihče. Sicer se je pa Jezus tudi pozneje še večkrat prikazal pred svojim vnebohodom, in to ne le nekaterim, marveč celi množici.

Kdor noče verovati toliki množini prič, ta je slep napram resnici. Mi pa verujemo, da je Jezus od mrtvih vstal in se veselimo današnjega dneva, ki nam je porok o resničnosti naše vere, Gospodovega božanstva in porok tudi prihodnjega vstajenja.

A. P.

Velikonočni ponedeljek.

Podoba vstalega Zveličarja.

»Gospod je v resnici vstal iz groba, aleluja, ki je visel za nas na lesu, aleluja,« tako radostno poje te dni sveta Cerkev. Veselimo se vstajenja po vsej pravici; kajti če Kristus ni vstal, tedaj je prazna naša vera, prazno naše upanje. Odločno to poudarja apostol v listu do Korinčanov (I. 15, 13 sq.): »Če pa ni vstajenja mrtvih, tudi Kristus ni vstal. Ako pa Kristus ni vstal, tedaj je prazno naše oznanovanje, prazna tudi vaša vera.

Ako samo v tem življenju v Kristusa upamo, smo najbolj nesrečni med vsemi ljudmi...» Sv. Cerkev skuša na razne načine, z raznimi pripomočki pokazati svoje veselje, tako n. pr.: krasi svoje cerkve, slovesnost povzdiguje s petjem, s procesijami in slavospevi. In to ne samo nekaj dni, ampak celih 40 dni. Ta čas nam kaže na velikem oltarju tudi podobo vstalega Zveličarja. Premišljujmo to podobo in to premišljevanje nas bo utrjevalo v živi veri in vnemalo za pobožno življenje. Ozmimo se torej danes na to podobo in premislimo, kaj nas uči!

I. Zmagoslavni Kristus ima za podnožje skalo. Zakaj pač skalo? Zato, ker je v resnici izšel, vstal iz skale, iz groba, ki je bil v skalo vsekán, kamor še ni bil nihče položen. Ta skala pa, na kateri Zveličar stoji, ima pa še dvojni duhovni pomen. Taka skala je prvič njegov nauk, ki je vzvišen nad vse dvome, ki je kot resničen potrjen zlasti z njegovim vstajenjem. To skalo so napadali že brezbrojni sovražniki v vseh stoletjih, po vseh deželah, napadali Judje in pogani, napadali krivo-verci, brezverci, mlačni in grešni kristjani; sramotili so jo, rušili in blatili. Silni viharji so divjali proti tej skali, pa vse zastonj. Nauk Jezusov je ostal vedno enak, vedno čist, vedno zmagoslaven.

Pred leti se je videla znamenita slika. Na skali sredi morja je bila cerkev sv. Petra. To skalo so razbijali razni ljudje: visoki in preprosti, učeni in neučeni, vladarji in podložniki, modroslovci in delavci. Videlo se je, kako so utrjeni, upehani. Ob strani je bil naslikan satan, kako se zlobno reži, in pod njim napis: »Gospodje, zaman je ves trud. Jaz že 2000 let razbijam z vso peklensko silo to skalo, pa ne morem ničesar doseči.«

Zato pa, predragi, držimo se trdno in zvesto te skale, svete katoliške vere. Nobeno norčevanje, nobeno preganjanje, noben zasmeh, nobena sila, nobena knjiga nas ne sme ločiti od našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zato molimo goreče za milost prave vere, molimo pobožno za stanovitnost v sveti veri.

Toda kdo pa ohranja v nas sv. vero? Od Kristusa ustanovljena sv. Cerkev. Zato pomenja drugič ta skala sv. Cerkev. Tudi Cerkev je skala, trdna skala. Saj je rekel Jezus sv. Petru: »Ti si skala in na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklenska vrata jo ne bodo premagala.« Tudi mi se vedno trdno držimo te skale! Tudi mi moramo vedno poslušati glas te svoje matere in ji biti v vsem zadovoljno pokorni. Mi moramo vse, prav vse verovati in vse storiti, kar ona zapoveduje. Če to storimo, bomo po-

dobni modremu možu v sv. pismu, ki je sezidal svojo hišo, ne na pesek, ampak na skalo, in prišli so viharji in vode — skušnjave in sovraštva — pa ni padla, ni se majala, ker je bila zidana na skalo. Kadar torej zagledamo podobo vstalega Zveličarja, si mislimo: »Jezusov nauk je resničen, saj je od mrtvih vstal, ta nauk hrani sv. Cerkev; ljubimo jo, verujmo ji!«

II. Nadalje nam podoba kaže blesteče in pove-
ličano telo Jezusovo, zlasti pa svetle nje-
gove rane, ki blešče kot petero žarnih solnc. Jezus je
poveličan izšel iz groba, saj je prvenec spečih. Če je pa
Kristus vstal, bomo vstali tudi mi. Jezus sam pravi »Pride
ura, ko bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega
in bodo vsi vstali vstajenje življenja, ki so dobro delali,
oni pa, ki so hudo, vstajenje obsodbe.« Kaka vzpodbuda
za nas, da moramo svoje telo, ki je namenjeno za vstaje-
nje, čisto in brezmadežno ohraniti in je kot orodje duše
samo za dobro rabiti. Tudi naša telesa bodo deležna pove-
ličanja in večnega plačila. Kakor Kristusovo telo bodo tudi
naša telesa nesmrtna, neumrljiva, brez trpljenja, večno
mlada in v polnosti moči; svetila se bodo v prejasni svet-
lobi, popolnoma prosta brez teže, časa in tvarine; kamor
bo hotel duh, bo v tem trenutku tudi telo, nobena stvar
ga ne bo ovirala: v resnici mojstrsko delo božje modrosti
in vsemogočnosti. To poveličanje popisuje sv. apostol z
besedami: »Seje se v trohljivosti, vstalo bo v netrohlji-
vosti; seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti,
vstalo bo v trdnosti; seje se živalsko telo, vstalo bo du-
hovno telo.« Kaka tolažba za nas, če stiska telo kaka na-
paak, bolezen ali slabost! Ali ne bomo radi trpeli v telesu,
ko je tudi Kristus pred nami trpel? Njegove bolečine lajša-
jo naše bolečine. Zato je tudi ohranil rane kot večni
spomin svoje zmage nad smrtjo in peklom, kot kras svo-
jega telesa, ker se svetijo kot dragi rubini, kot dokaz svoje
ljubezni do nas, saj nas je zapisal v svoje roke in v svoje
srce. Te rane tudi kaže svojemu Očetu, da so njegove proš-
nje bolj močne in bolj gotovo uslišane. Končno pa jih je
ohranil tudi v osramotenje in v pogubljenje svojih sovraž-
nikov na sodnji dan, češ, vse to sem storil in trpel za ljudi,
ljudje pa so prezirali to ljubezen, so jo zaničevali in zlo-
rabili v pogubo. Nasprotno pa bodo rane v tolažbo izvolje-
nim, ki so zapustili greh in zaupali v božje usmiljenje, ki
se razodeva v teh ranah. Iščimo torej v ranah tolažbo,
polajšanje, zaupanje in usmiljenje božje!

III. V levi roki vidimo nadalje zastavo,
znamenje zmage. Jezus je s svojim vstajenjem pre-
magal vse svoje sovražnike, ki so ga preganjali notri v
smrt, še celo na križu sramotili. Premagal je zmoto in greh,

satana in smrt. Kar smo v Adamu izgubili, smo v Kristusu zopet pridobili. Jezus nas je s svojo krvjo rešil sužnjosti satanove, sužnjosti greha, pridobil in zaslužil, da smo otroci božji in dediči nebes; odprl nam je tisočletja zaprta rajska vrata. Kje je tvoje želo, o smrt; kje je tvoja zmaga, o grob, kličemo s prerokom. Zbirajmo se torej pod njegovo zastavo sv. križa, borimo se hrabro za njegovo stvar, za ohranjenje sv. vere, za razširjenje sv. Cerkve, za ohranjenje nedolžnosti in čednosti nasproti neveri in krivi veri, lenobi in pokvarjenosti sveta! Bojujmo se v njegovem imenu, z njegovim orožjem, z besedo in dejanjem, z naukom in z zgledom v veselju in v bridkosti, borimo do konca, vdani v sveto voljo božjo, in zmagali bomo. Jezus bo namreč v nas zmagal. Sv. Ciprijan pravi: »Kristus je enkrat zmagal za nas, v nas pa bo zmagoval vsaki čas.« In kakšna bo posledica te zmage? Ona krona, o kateri piše sv. apostol: »Dober boj sem bojeval, svoj tek dokončal, vero ohranil; sedaj pa me čaka krona pravice, katero mi bo dal Jezus, pravičen sodnik, pa ne samo meni, ampak vsem, ki čakajo njegovega prihoda.« Jezus bo zopet prišel in nas k sebi vzel. In na to resnico nas opozarja

IV. Desnica Jezusova, ki kaže proti nebesom. Kaže namreč Zveličar na plačilo, ki ga je sam prejel, katero bomo pa tudi mi prejeli, če vztrajamo v njegovi službi. Izšel je namreč iz Boga in prišel na svet; zopet zapusti svet in se vrne k Očetu. Tam uživa tudi po svoji človeški naravi najvišjo čast in oblast. Sv. pismo pravi, da sedi na desnici Očetovi kot naš priprošnjik in srednik in kot naš prihodnji sodnik. Tja mora biti obrnjeno tudi naše oko, tja mora hrepeneti tudi naše srce! Če smo namreč s Kristusom vstali sedaj o Veliki noči iz groba greha, tedaj ne smemo več nazaj v grob, nazaj v satanovo sužnjost, ampak iskati to, kar je zgoraj, tam, kjer je Kristus, ki sedi na desnici božji. Naše življenje in teženje ne sme biti odslej več zemeljsko, ampak nebeško.

Predragi v Gospodu! Kot velikonočni dar si vzemimo in globoko v srce vtisnimo podobo vstalega Zveličarja! Postrgajmo stari kvas, da bomo v resnici živeli s Kristusom, hrepeneli po nebeških darovih ljubezni in pravičnosti. Potem bomo lahko hrepeneče klicali s sv. Janezom: »Pridi, Gospod Jezus, pridi.« In lahko bomo zatrdili z apostolom Pavlom: »Živim, toda ne jaz, ampak Kristus živi v meni.« Amen.

Fr. K.

Bela nedelja.

Častitljivo vstajenje Jezusovo je podoba prihodnjega našega vstajenja.

Gospod je vstal, kakor je rekel O vesela vest! Učlovečil se je, da bi se bojeval za nas, da bi se bojeval z nami. Junaški boj je bojeval. Pa — groza! Zgodilo se je nekaj groznega, nepričakovanega. On, ki je bil za nas boj, je v boju padel! Ni ga več! V grobu spi smrtno spanje. Pa komaj je zlato solnce drugič pogledalo čez gore, — že so raznesli njegovi žarki po svetu radostno vest: Gospod zopet živi. Podlegel je smrti, a samo za kratek čas. Premagal je smrt in vstal je zmagovit. Ker se torej te dni vršijo tako imenitni dogodki pred našimi duhovnimi očmi, bi naše duše morala prevevati čuvstva velikonočnega veselja. Toda kako naj zavladata radost in veselje v naših srcih, ko gospodarijo v naši domovini razne nadloge, posledice vojske, ko razjedajo neštete skrbi naša srca? Odkod naj torej črpamo čednost krščanskega upanja, ker se moramo v svojem zemeljskem življenju tolikokrat muditi na Kalvariji, ker šteje naše življenje toliko velikih petkov? Da nas bo navdajalo v nadlogah krščansko upanje, pred očmi si danes prav živo, da je Zveličarju za velikim petkom trpljenja napočila vesela velika noč vstajenja, in da pride tudi za nas dan vstajenja. Zveličar je na Veliko noč vstal iz groba s poveličanim telesom in tudi mi bomo na dan vesoljne sodbe vstali poveličani iz groba smrti. S tema dvema resnicama so se tolažili v svojem trpljenju krščanski trpinji vseh časov in krajev. Vsled tega mislim, da ne bo brez pomena, ako si danes nekoliko natančneje ogledamo te dve važni resnici.

I. Kakšno je bilo telo vstalega Zveličarja? Kaj nam pove o tem sv. pismo? Sv. pismo nam poroča, da od smrti vstali Zveličar ni bil samo duh, temveč je imel resnično telo. O tem so se prepričali apostoli, ko se jim je njihov božji Učenik prikazal na velikonočno nedeljo zvečer. Ko se je Jezus prikazal svojim apostolom imenovanega dne, jim je rekel to-le: »Zakaj ste prestrašeni, in zakaj take misli obhajajo vaša srca? Poglejte moje roke in noge, da sem jaz, potipajte in pogledjte; saj duh nima mesa in kosti, ki jih imam jaz, kakor vidite.« In ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge, ker pa še niso verjeli in se čudili

veselja, jim je rekel: »Ali imate tu kaj jesti?« Nato so mu ponudili kos pečene ribe in sat medu. In vpričo njih je in vzame ostanke ter jih jim da. (Luk. 24, 38.—43.) Apostoli so se prepričali s tipom in vidom, da nimajo pred seboj kake prikazni, ampak resnično telo vstalega Zveličarja.

Pa odkod je telo, v katerem se je prikazal Zveličar svojim apostolom? Ali je ono, v katerem je Jezus pred svojo smrtjo na križu hodil po svetu? Sv. vera nas uči, da to telo ni bilo novo, ampak ono, katero je vzel Zveličar nase iz prebl. Dev. Marije, da je bilo ono, v katerem je bil Zveličar za nas bičan, s trnjem kronan. To Jezusovo telo so položili v grob. Tretji dan po Jezusovi smrti se je Jezusova duša zopet združila v svojim telesom. Jezusovo telo je oživel in Jezus je iz lastne moči vstal iz groba. Ko so v nedeljo zjutraj prišle žene h grobu, niso našle v njem Jezusovega trupla. Grob je bil prazen. Angel je rekel ženam: »Ne bojte se! Vem, da iščete Jezusa Nazarenčana, križanega. Vstal je. Ni ga tukaj. Poglejte kraj, kamor so ga bili položili! Pojdite pa, povejte njegovim učencem in Petru, da on pojde pred vami v Galilejo! Tam ga bodele videli, kakor vam je rekel.« (Mark. 16, 6. 7.) Križani, katerega so bili položili v grob, je torej vstal s svojim prejšnjim telesom. Najlepše nam to resnico pojasnjuje današnji evangelij. Jezus se prikaže apostolom, a Tomaža ni bilo med njimi. Ko mu apostoli povedo, da so videli Gospoda, on tega noče verjeti. On pravi to-le: »Če ne vidim na njegovih rokah znamenj od žebeljev, in ne denem svojega prsta v rane od žebeljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.« (Jan. 20, 25.) Sv. Tomaž je hotel s tem reči, da je mogoče, da so videli njegovi soapostoli kako prikazen, nikakor pa ne more verovati, da bi bili videli apostoli Gospoda v onem telesu, v katerem je trpel in umrl. To bo on veroval šele tedaj, ko se bo sam s svojimi lastnimi čuti o tem prepričal. Zahteva apostola Tomaža je bila navidez predrzna. A Gospod ga ni zavrnil zavoljo njegove nevere, marveč mu je v nepojmljivi ljubezni do pičice izpolnil njegovo željo. Gospod se prikaže tudi njemu in mu reče: »Položi svoj prst semkaj in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran; in ne bodi neveren, ampak veren!« (Jan. 20, 27.) Sedaj pade Tomažu mrak izpred njegovih oči, zgrudi se k Gospodovim nogam in v živi, neomajni veri, za katero je pozneje dal svoje življenje, vzklikne: »Moj Gospod in moj Bog!« (Jan. 20, 28.) Besede sv. Tomaža so vesoljnemu svetu neovrgljiv dokaz, da je Gospod vstal iz groba z istim telesom, v katerem je umrl na križu.

Čeravno je vstal Zveličar z istim telesom, v katerem

je umrl, vendar njegovo telo ni bilo popolnoma isto, kakor je bilo poprej. Zakaj sv. vera nas uči, da Zveličar ni vstal iz groba ves razmesarjen, temveč s poveličanini, veličastnim telesom. Njegovo telo je bilo sicer isto kakor poprej, a vendar se je v marsičem razlikovalo od prejšnjega telesa. Poprej je bilo umrjoče, po vstajenju pa neumrljivo. Zato piše sv. Pavel: »Vemo, da Kristus več ne umrje, ker je vstal od mrtvih, smrt nima nič več oblasti nad njim.« (Rim. 6, 9.) Telo vstalega Zveličarja pa je bilo tudi brez vseh onih pomanjkljivosti in slabosti, ki nam grenijo življenje, ali so nam vsaj v pokoro. Jezusovo telo je bilo tako, da je z njim lahko prodril najtrje reči, da se je mogel kar hipoma prestaviti v druge oddaljene kraje. Jezusovo telo je bilo prosto vsakega trpljenja. Nobeden Juda Iškarijot ga ni mogel več izdati, nobeden rabelj ne več križati. Lakota, utrujenost, bolečina — vse to ni imelo do njegovega telesa nobene oblasti več. On, ki je visel na križu na veliki petek, je vstal iz groba, obdan s častjo in veličanstvom. Šel je iz groba v večno življenje.

II. Dragi v Gospodu! Resnica, katero smo do sedaj premišljevali, se nam zdi suhoparna. Pa ta resnica je za nas tolažilna, je za nas nedopovedljivo imenitna. Častitljivo vstajenje Jezusovo je za nas velikega pomena. Jezusovo vstajenje nam je poročstvo, da bodemo tudi mi vstali, da, še več, Jezusovo vstajenje je podoba našega prihodnjega vstajenja. Jezus je vstal s tistim telesom, s katerim je umiral na križu. Tudi mi bodemo nekoč vstali s telesom, katero imamo sedaj. Kristjan moj, vstal boš iz groba, v katerega te bodo položili. Vstal boš ravno s tem telesom, katero imaš sedaj. Torej spoštuj svoje telo! Spoštuj ga s tem, da hodiš po potu božjih zapovedi, da zatiraš svoje strasti! Telo bo nekoč vstalo in imelo bo na sebi znamenje čednosti, katere si gojil, kakor tudi znamenje grehov, katere si storil v svojem življenju. Tukaj v življenju se da marsikateri greh prikriti, a pri vstajenju nas bo ravno naše telo izdalo, ako ga bodemo zlorabili v greh.

Telo vstalega Zveličarja je neumrljivo, prosto vsake slabosti. Zanj ni več smrti, ne bolečine, ne težave. Tudi zate, kristjan, pride ura, ko se boš enkrat za vselej iznebil vsega trpljenja, ako boš tukaj hodil po stopinjah Gospodovih! Kajne, križev in nadlog včasih noče biti ne konca ne kraja? Mnogokrat se moraš vprašati, zakaj moram ravno jaz toliko trpeti. Oh, predragi, ozrite se na vstalega Zveličarja! Ali je kdo toliko trpel kakor on? Pojdite tja, kjer so ga tako strašno bičali! Sedaj ga ni več tam. Poglejte na Kalvarijo, kjer je umirajoč klical: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mat. 27, 46.) Sedaj ga ni več na križu. Pojdite k grobu, kamor so ga bili položili! Vstal

je, ni ga več v njem. Dragi moj! Ali bo tvoje sedanje trpljenje večno? Ne bo večno, ako trpiš iz ljubezni do svojega križanega Zveličarja. Le še malo časa, in tvojega ubožstva ne bo več. Le še malo časa, in tvoje bolezni ne bo več. Le še malo časa, in konec bo vsemu tvojemu trpljenju. Poslušaj, kaj pravi Sv. Duh: »(Bog) jim bo obrisal vse solze iz oči, in smrti ne bo več, ne žalosti, ne toge, ne bolečine.« (Raz. 21, 4.) Le pogledjte učlovečenega Sinu božjega! Koliko je delal, koliko se je trudil, koliko se je postil, koliko raznovrstnih bridkosti je moral prestati! Vse je minilo, minilo za večno. Zveličar zdaj kraljuje kot kralj vekov na desnici Očetovi v večno lepih nebesih. Z njim bodo kraljevali nekoč vsi, ki hodijo tukaj po njegovem križevem potu. Tem bodo veljale besede sv. pisma: »Ti so oni, ki prihajajo iz velike stiske, in so oprali svoja oblačila in jih pobelili v Jagnjetovi krvi. Zato so pred božjim prestolom in mu služijo noč in dan v njegovem templju; in na prestolu sedeči bo prebival med njimi. Ne bodo več ne lačni, ne žejni, tudi sonce jih več ne bo peklo, ne nobena vročina, saj jih bo Jagne, ki je na sredi pred prestolom, paslo in vodilo k izvirkom žive vode in Bog jim bo obrisal vse solze iz oči.« (Raz. 7, 14—17.)

Telo vstalega Zveličarja ni bilo samo prosto vsakega trpljenja, ampak je bilo tudi poveljučano, obdano s častjo in slavo. Ta slava čaka tudi nas, ako bomo na tem svetu trpeli s trpečim Zveličarjem. Sv. Pavel piše, da bomo s Kristusom poveljučani, ako bomo s Kristusom trpeli. Pa ta slava, ki nas čaka, bode večno trajajoča. Dragi moji! Ali razumete, kaj pomeni to, biti večno srečen, biti večno v morju nedopovedljive slave? Kaj je sedanje življenje, naj traja tudi sto let, v primeri z večnostjo? Ali ni prazen nič? Ne slušajmo torej svojega telesa, če se pritožuje, da mu je hudo, da mora preveč trpeti! Naj le trpi, saj ga čaka večno poveljučanje. »Tukaj na zemlji,« je dejal neki puščavnik svojemu telesu, »ti ne dam miru. Dokler živiva skupaj, te bom mučil. Toda potolaži se! V večnosti se bova skupaj veselila, čimbolj se bova tukaj pokorila.«

Dragi v Gospodu! Videli smo, da je Jezus vstal s tistim telesom iz groba smrti, v katerem je živel pred smrtjo, v katerem se je toliko trudil, toliko delal, v katerem je pretrpel toliko bolečin. Pa kako je bilo Jezusovo telo spremenjeno pri vstajenju! To telo zdaj ni več umrljivo, ni več občutno za trpljenje. Poveljučano bode tudi naše telo ob svojem vstajenju, ako bomo tukaj hodili po Kristusovih stopinjah. Zato pa sledimo svojemu Zveličarju z vso odločnostjo in vztrajnostjo, naj svet govori in misli, kar hoče! Amen.

Montanus.

Druga nedelja po veliki noči.

Pastirska ljubezen sv. Cerkve.

Danes se nam Jezus predstavlja v ljubeznivi podobi dobrega pastirja; in to je bil tudi v resnici. Njegovo pastirsko ljubezen in zvesto izvrševanje njegove pastirske službe nam opisuje sv. pismo vsem v tolažbo in vsem v spodbudo. Ko je dovršil na zemlji svojo pastirsko službo, je odšel nazaj v nebo k svojemu Očetu; vendar pa hoče na svetu še nadaljevati to pastirsko službo do konca svetá. Zato pa je ustanovil svojo Cerkev in ji ni dal samo svoje oblasti, ampak tudi svoje srce in tako nam je sv. Cerkev postala ljubeča mati in nadaljuje ono pastirsko ljubezen, ki jo je imel njen Ustanovnik, skozi vsa stoletja napram svojim otrokom. Premišljujmo danes to njeno ljubezen, in sicer: 1. sveta Cerkev poučuje svoje nevedne otroke; 2. tolaži svoje trpeče otroke; 3. okrepčuje svoje vojskujoče se otroke; 4. išče svoje izgubljene otroke; 5. vodi v nebo svoje umrle otroke.

Bodimo hvaležni Jezusu, dobremu Pastirju, ki nam je dal tako zvesto mater sv. Cerkev; bodimo hvaležni tej skrbni materi, ki nas objema z materinskim srcem!

I. Sv. Cerkev uči svoje nevedne otroke. Kakor je bila brezmejna in vseobča ljubezen Jezusova do nas, taka je ljubezen sv. Cerkve. Kakor je On tri leta neutrudljivo učil in oznanjal svoj nauk, tako uči sv. Cerkev svoje nevedne otroke, in sicer na treh mestih: 1. v šoli. Kakor hitro se razvije otroku toliko pamet, da more umeti nadnaravne resnice, se ga oklene z ljubeznijo. Svoje duhovnike pošlje v šolo in zbere po zgledu Jezusa, tega božjega prijatelja otrok, male otročiče okrog sebe in jim razlaga zveličavne nauke. Uči jih spoznavati Boga, njegovo moč, modrost, dobroto in svetost, uči jih spoznavati njegovo ljubezen, skratka išče človeške duše; uči jih spoznavati božje zapovedi, pokaže jim pot zveličanja, da dosežejo svoj zadnji namen. Leta in leta nadaljuje ta pouk, da jih utrdi v sv. veri. Ko odrastejo, nadaljuje 2. v cerkvi po pridigah in krščanskem nauku. Vsako nedeljo in praznik vabi zvon vernike v cerkev. Pred kristjane spet stopi duhovnik v imenu božjem in z njegovo oblastjo in razlaga postavbo božjo, navaja jih za

krščansko življenje. In da bo učil ta nauk čisto in nepokvarjeno, položi novomašnik svojo roko na evangeljsko knjigo, da se tako s prisego zaveže posnemati Kristusa, nebeškega Učenika. Tukaj govori vobče, vsem skupaj, a posameznim govori 3. v spovednici. Tu govori spovednik posamezni duši, kar je v njen prid in v blagor, kar je njej posebno potrebno, rešuje jo dvomov, opozarja in svari jo, če zaide na kriva pota; pojasnjuje ji, kaj mora storiti, kaj opustiti, če hoče Bogu dopadljivo živeti.

II. Sv. Cerkev tolaži svoje trpeče otroke, in sicer na dvojen način: 1. Kaže jim trpečega božjega Zveličarja. Kaže jim tega Sina božjega v človeški revni in nadlogi kot revno, plakajoče dete v betlehemskega hlevu; kaže ga zopet v njegovem trudapolnem življenju, kaže ga, kako potí krvavi pôt na Oljiski gori, privezanega k stebru za bičanje, s trnjem kronanega, na lesu bolečin in sramote na golgotski višavi. Kaže ga in vesm kliče: »Glejte vi vsi, ki greste mimo po poti: ali je še kaka bolečina večja? Glejte, to trpljenje, te rane, to sramoto, to smrt! Tako je trpela nedolžnost, kralj angelov; zakaj ne bi trpeli tudi vi, saj postanete ravno s trpljenjem njemu podobni.«

2. Spominja nas pa sv. Cerkev tudi na veliko plačilo za prestalo trpljenje. Vse, ki vzdihujejo v križih, zagotavlja z besedami apostola: »Trpljenje sedanjega časa se ne dá primerjati s slavo, ki bo nad nami razodeta.« In zopet: »Sedanja žalost nam pripravlja neizmerno poveličanje.« Kliče nam: »Veselite se, da s Kristusom trpite, da se boste ž njim radovali.« »Na svetu boste imeli trpljenje, a zaupajte, jaz sem svet premagal.« Kaže nam nešteto svetnikov, ki uživajo za svoje trpljenje že krono, in pravi o njih: »Ti so, ki sô prišli iz velike stiske in so oprali svoja oblačila v Jagnjetovi krvi, to je, v trpljenju.«

III. Sv. Cerkev krepeča svoje otroke v bojih. 1. S svojim navduševanjem. Oprta na božje besede nas zagotavlja, da bomo skušnjave z božjo močjo premagali. »Bog pa je zvest in vas ne bo pustil skušati nad vaše moči.« Spominja nas, da je Bog in celo nebo z nami, in nam kaže krono veselja. »Blagor možu, ki skušnjo prestopi, ker prejel bo krono življenja, ko bo zvest najden.« In zopet: »Bodi zvest do smrti in jaz ti hočem dati krono življenja.« Sicer pa pravi sv. Avgustin: »Če so vsi ti zamogli, zakaj ne bi mogel tudi ti?«

2. S svojo molitvijo. Kakor je nekdaj molil Mozes na gori z razprostrtimi rokami, medtem ko so se Izraelci v dolini bojevali, in jim je s svojo molitvijo izprosil slavno zmago nad Amalečani, tako prosi in moli

sv. Cerkev za svoje otroke v njihovem boju s svetom, satanom in z lastnim mesom, da jim izprosi od Boga milosti, zmage, moči in stanovitnosti.

3. Z zakramentom presv. Rešnjega Telesa. V tem zakramentu je močni in živi Bog osebno pričujoč. Zato pa oni, ki ga vredno prejme, dobi nebeško srčnost in pogum, da premaga vse sovražnike, saj je ž njim Bog sam in zmaga gotova. Od tabernaklja prihajajo močni kakor levi, strah peklu in svetu, tam je kruh močnih, vino, iz katerega brste device.

IV. Sv. Cerkev išče svoje izgubljene otroke. 1. Zanje prosi pri Bogu usmiljenja in rešitve. Dobro vé, da so tudi te uboge in izgubljene duše odkupljene z dragoceno božjo krvjo in da jih je Jezus v življenju iskal z vnemo in potrpežljivostjo, zato se zanje sv. Cerkev s posebno ljubeznijo zavzame kot ljubeča mati. Najprej se obrača na Boga, pri katerem je usmiljenje in obilno odrešenje, pri njem začetek vsakega spreobrnjenja in poboljšanja; da pa je njena prošnja uspešnejša, daruje Bogu v ta namen božje Jagnje, ki odjemlje grehe svetá; dan za dnem je daruje na neštetih oltarjih in kri tega nedolžnega Abela kliče v nebo za milost in usmiljenje.

2. Pošilja duhovnike, da poiščejo izgubljene otroke. Sv. Cerkev ukazuje duhovnikom, da naj oznanjajo sodbe božje in usmiljenje božje; v njihove roke izroča ključe nebeškega kraljestva, daje jim oblast, da odpuščajo vse grehe v zakramentu sv. pokore; vелеva jim, naj po zgledu božjega Pastirja iščejo grešnike; njim preti s prokletstvom božjim, če bi bila kaka duša po njihovi krivdi izgubljena.

3. Vabi svoje izgubljene otroke k spreobrnjenju. V ta namen jim kliče in ponavlja najbolj genljive Jezusove besede in besede sv. pisma: »Gospod, vaš Bog, pa je dober in usmiljen in ne bo obrnil svojega obličja od vas, če se k njemu spreobrnете.« (II. Par. 30, 9.) »Pri našem Gospodu in Bogu je usmiljenje in odpuščenje.« (Dan. 9, 9.) »Kakor resnično živim, nočem smrti grešnika, ampak da se vrne s svoje poti in živi.« (Ec. 33, 11.) »Če bi bili vaši grehi rdeči kot škrlat, bodo beli kakor sneg, in če bi bili rdeči kot bager, bodo čisti kot volna.« (Iz. 1, 18.) »Sin človekov ni prišel, da bi duše pogubil, ampak da bi jih izveličal.« (Luk. 9, 56.)

V. Sv. Cerkev vodi svoje umirajoče otroke v nebesa.

1. Kdor umrje v sv. katoliški Cerkvi, umrje v pravi veri. Saj piše o njej sv. apostol, da je »Cerkev živega Boga, steber in temelj resnice«. Med

vsemi verskimi družbami je samo ona prava nevesta Kristusova; ona edina ima obljubo življenja, v njej je polnost resnice, gotovo upanje neba. Kdor v tej Cerkvi umrje, lahko trdno zaupa, da bo zveličan, če je bil veren in zvest njen otrok.

2. Svojim umirajočim otrokom pošlje duhovnika in mu da oblast in naročilo, da jim odpre nebo, da jih skozi vrata smrti pripelje v pravo domovino. In zares ni oblast duhovnikova nikdar večja kakor ob smrtni postelji. Takrat lahko odpusti grehe in kazni, ki so sicer pridržani papežu ali škofom. Takrat podeli bolnikom zakrament sv. poslednjega olja, podeli popolen odpustek vseh grehov in kazni.

3. Sv. Cerkev dá umirajočim telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. In ta zakrament je poroštvo čistitega vstajenja in večnega življenja. Za to imamo božje pričevanje: »Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje v sebi.«

Predragi v Gospodu! Kaj bi nam mogel Kristus še več storiti, še več dati, kakor da je dal sv. Cerkev? Ta sprejme kot skrbna mati otroka v svoje varstvo, da ga vodi in uči, da ga v bôlih in žalosti tolaži, da ga krepi in navdušuje, da ga ščiti v nevarnostih, da izgubljenega poišče, da ga naposled pripelje v sveti raj. Amen.

Fr. K.

Tretja nedelja po veliki noči.

Kaj nam sv. Marka govori o molitvi.

(Pri procesiji sv. Marka.)

Danes je god sv. Marka. Sv. Marka je bil evangelist, to se pravi, da je pisal sv. evangelij. Sv. Marka ni bil naravnost Jezusov učenec, ampak učenec sv. Petra. Po navodilu sv. Petra je spisal on sv. evangelij. In v tem sv. evangeliju najdemo mnogo svetih dogodkov, ki nam potrjujejo, da je res, kar beremo danes v sv. evangeliju: »Prosite in dalo se vam bo, iščite in našli boste, trkajte in odprlo se vam bo.«

Ker smo se danes podali v procesiji semkaj v cerkev, ker smo molili celo pot in hočemo še sedaj med sv. mašo moliti in prositi Boga, da nam pomaga v naših časnih in večnih, v telesnih in v dušnih potrebah, zato hočemo danes premisliti, kaj nam pove sv. Marka v svojem evangeliju o molitvi.

Povedal vam bom nekaj lepih in resničnih zgledov

iz njegovega evangelija. Vem, da sv. zgodbe radi poslušate, zato vas prosim: Ohranite jih tudi v svojih srcih in ob času potrebe ravnajte tako, kakor vas uče, in ne bo vam žal.

1. Jezus je hodil po Galileji, nam pripoveduje sv. evangelist. In prišel je k njemu gobov človek in ga je prosil; in je predenj pokleknil in mu rekel: »Ako hočeš, me moreš očistiti.« Jezus se ga je usmilil in ga je ozdravil. Nato mu reče: »Glej, da nikomur ne poveš; temveč pojdi in skaži se velikemu duhovnu in daruj za svoje očiščenje, kar je Mozes zapovedal njim v pričevanje.« On pa je šel in začel oznanjevati in reč razglaševati.

Dvoje vidimo v tej zgodbi: Zaupno molitev; gobovec je pokleknil in molil: »Če hočeš...«; in prisrčno hvaležnost. Presrečni bolnik ne more molčati, kakor mu je Gospod ukazal, ampak koder hodi, hodi za njim tudi zgodba njegovega ozdravljenja, čudna in prečudna, mogoča samo njemu, ki mu ni nemogoča nobena reč.

2. Zgodba o viharju na morju, na Genezareškem jezeru, vam je znana. Jezus se hoče prepeljati z učenci čez jezero. Vihar nastane, Jezus pa spi. Prestrašeni učenci ga zbude: »Učenik, ali ti ni nič mar, da poginemo?« In je vstal in zažugal vetru in je rekel morju: »Potihni, obmolkni!« In veter je nehal in bila je velika tihota. In jim je rekel: »Kaj ste boječi? Še nimate vere?«

Ne pozabimo: Le z živo vero v srcu moremo in moramo moliti. Z živo vero posebno v viharju skušnjav in dušnih bojev.

3. Poslušaj, kakšne težke duševne boje je moral prestati predstojnik shodnic, Jajr. Hči mu zboli za smrt, že umira. Kako težka je očetova pot od umirajočega otroka. Kdo ve, če ni zastoj! Kdo ve, če bo hotel Gospod pomagati! Kdo ve, kje bo dobil Gospoda! Pa vendar gre in ga silno prosi: »Moja hči umira; pridi in položi roko nanjo, da ozdravi in živi.« Ko pa je še govoril, pridejo poročevalci in prineso žalostno poročilo: »Tvoja hči je umrla, kaj še dalje nadleguješ Učenika?« Ali ga vidiš, očeta, kako mu prebledi lice, kako ga potre ta žalostna novica! Njegovega ljubljenega otroka ni več. In njega ni bilo zraven, da bi mu zatisnil oči. Toliko da ne ubupa. Gospod ozdravi najprvo njega z besedo: »Ne boj se, le veruj!« — potem gre z njim in obudi njegovo že kot mrtvo objokano hčer.

O, nepopisno veselje po tolikem viharju, po tolikem boju!

4. Ali poglej Gospoda samega v vrtu na Oljiski gori. Prišla je ura strašna in grozna, pred katero je vztrepetalo

tudi njegovo srce. V trpljenje mora, v smrt mora. In za mnoge, ki jih ljubi, mora iti zastonj. Njegova ljubezen bo zaničevana, zasramovana! Ali bi ne bilo bolje, da ne bi trpel? Čemu zastonj trpeti! Zato moli: »Oče! tebi je vse mogoče, vzemi ta kelih od mene.« Toda že zmaguje ljubezen, zato pristavlja: »Ali vendar ne, kar jaz hočem, ampak kar ti.« Oče ne vzame keliha, Sin mora trpeti. Ali nič več se ne boji. V molitvi je dobil neizrekljivo moč in neizmeren pogum. Kar poslušaj, kaj govori v tistih kratkih, kakor iz kamna izsekanih besedah: »Zadosti je, — ura je prišla, — glejte, Sin človekov bo izdan v roke grešnikov. — Vstanite — pojdemo! — Glejte, tisti, ki me bo izdal, je blizu.«

Bog molitev usliši, kakor mi hočemo; če pa ravna zoper našo voljo, nam pa da dovolj moči, da lahko prenesemo tudi najhujše gorje. V dobri molitvi je moč, je tolažba, je vse.

5. Parkrat nam pripoveduje sv. Marka, da je Jezus z malo kruhi in z nekaj ribami nasitil več tisoč ljudi. In vselej je pogledal v nebo in blagoslovil kruh.

Molimo tudi mi pred vsakim delom. Ni treba dolgih molitev, kadar se ti mudi na delo, ali par kratkih zdihljajev pred vsakim delom ti bo prineslo več blagoslova kakor vsa tvoja neizmerna pridnost. Le verjemi in poskusi.

6. Naj te popeljem za malo časa še iz Palestine v kraje Tira in Sidona, kjer prebiva neverni rod Kananejcev. Jezus pride tudi tja. Brž zvedo ljudje, kdo je prišel v njih kraje. K njemu pride žena, Sirofeničanka po rodu, in ga prosi, da bi izgnal hudiča iz njene hčere.

Jezus ji pa reče: »Pusti, da se poprej otroci nasitijo; ni namreč prav jemati kruh otrokom in ga psom metati.« Jezus hoče s to primero povedati, da mora predvsem delati svoja čudežna dela med izvoljenimi otroci Izraela. Žena razume to priliko; jutroviski narodi radi govore v primerah. Zato odvrne Gospodu: »Pač, Gospod! Saj tudi ptički jedo pod mizo od drobtin otrok.« Z drugo besedo: »Če delaš čudeže med Izraelovimi otroci; ali tudi nas nikar ne zavrzi, pomagaj tudi nam, pomagaj vsaj meni.« Gospod reče ženi: »Radi tega govorjenja pojdi; hudič je šel od tvoje hčere.« In žena je šla in našla svojo hčer ozdravljeno.

Ali nas ne osramoti ta neverna žena, pa vendar polna vere, trdna v svojem upanju. Ali je mar sv. Marka brez namena zapisal to zgodbo? Učimo se tudi mi prositi po navodilu te žene vztrajno in stanovito.

Predragi! Povedal sem vam nekaj zgledov iz evangelija sv. Marka. Sicer bo eden ali drugi dejal: »To že

sam vem, kar sem danes slišal.« Verjamem. Ali pa se tudi po vsem ravnaš? Ali pa tudi znaš izluščiti nauk, ki ga imajo te zgodbe v sebi? In tebi v pouk je zapisal sv. Marka te zgodbe, ne tebi v razvedrilo.

Če boš začel po teh besedah moliti z večjo gorečnostjo, če se boš oklepal svojega Boga z neomajano zaupnostjo, če boš posebno v trpljenju dvigal k Bogu svoje roke z vso stanovitnostjo, potem so dosegle moje besede svoj namen. Amen.

J. Langerholz.

Četrta nedelja po veliki noči.

**Trojno vprašanje: Odkod si? Kaj hočeš tu?
Kam greš?**

Sredi med apostoli je Jezus pri zadnji večerji govoril: »In zdaj grem k njemu, kateri me je poslal, in nihče izmed vas me ne vpraša: kam greš?« (Jan. 16, 5.) Kratko je vprašanje: kam greš, toda silno imenitno je za nas, za čas in za večnost. Kristus je pač dobro vedel svoj večni izvor iz Očeta, svoje poslovanje tu na zemlji in svoj odhod k Očetu, saj sam pravi: »Izšel sem iz Očeta in prišel na svet; spet zapustim svet in pojdem k Očetu.« Rojen iz Očeta je bival tu na zemlji, da izvrši Očetovo voljo, in po svoji smrti se spet vrne k Očetu.

O, da bi si bili tudi mi s Kristusom vred tako na jasnem glede tega, odkod smo, čemu smo tukaj na zemlji, kaj je naš cilj in konec, kam torej gremo! Premislimo torej danes te tri temeljne resnice in se resno vprašajmo: »Odkod smo mi? Čemu smo tukaj? Kam hočemo iti?«

Začnimo v imenu Jezusovem!

I. Odkod smo?

Jezus si je bil slednji trenutek na jasnem glede prvega vprašanja. Sam pravi jasno in določno: »Jaz sem izšel iz Očeta in prišel na svet. Moja jed je, da izpolnim voljo mojega Očeta, kateri me je poslal.« Bil je čas, ko tebe še ni bilo. Pač! Bil si v božjem umu in v božjem sklepu, ko je od večnosti sklenil, da te bo ustvaril. In ko je prišel od Boga določeni čas, si stopil na svet, poklican od vse-mogočne volje božje.

Kakor je Bog prvega človeka ustvaril iz prsti in mu je vdihnil neumrljivo dušo, upodobil je tebe v materinem

telesu in je strohljivemu telesu vdihnil neumrljivo dušo. Torej je naše telo prah in pepel, duša pa dih božji, podoba božja, iskra božanstva, zato pravi sv. apostol: »mi smo božjega rodu.« In sveta Cerkev moli pri vsakem pogrebu: »Vzemi, zemlja, kar je tvojega; naj sprejme Kristus, kar je njegovega. Telo je iz zemlje, duh pa je od zgoraj vdihnjen!«

Premisli torej, človek, odkod si? Po telesu iz zemlje. Priznaj to v ponižnosti! Prišel bo trenutek, ko bo tvoje meso, kosti in kri razpadlo v prah in tebe ne bo več.

Premisli zopet, odkod si? Po duši si od zgoraj, od Boga. Premisli svojo čast in dostojanstvo! Tvoja duša je neumrljiva, kakor Bog: Bog ni samo tvoj stvarnik, ampak tvoj dobri Oče in ti si njegov otrok. »Le malo pod angele si ga postavil, s slavo in častjo si ga obdal,« se čudi prerok. Ta pogled, ta misel, ta temeljna resnica nas mora deloma napolnjevati s ponižnostjo glede na našo ničnost in umrljivost, deloma z največjim veseljem in ponosom, da se ne imenujemo samo otroci božji, ampak tudi smo. Živimo torej primerno tako odličnemu izvoru! Ako to spoznamo, bomo uvideli vso globokost besedi: »Moj Bog in moje vse!« Da, Bog je vse. Ko se je v večnem miru in veličanstvu radoval svoje slave, je mojo pripravljaj. Določil nam je celo vrsto raznih naključkov in milosti. »Izbral nas je pred ustvarjenjem sveta, da bi bili sveti.« (Ef. 1, 4.) Odločil nas je za življenje, kristjane, slovenske katoličane. Ustvaril nas je pred milijoni drugih bitij, katerih nikdar ne bo; in mi smo na svetu. Res, »z večno ljubeznijo sem te ljubil,« pravi pri preroku. (Jer. 31, 3.) In sedaj nas takorekoč z novim ustvarjenjem še vedno ohranjuje. In to je v nekem oziru še večja milost. Kajti ob ustvarjenju nismo bili grešniki, toda od tedaj — kolikrat smo ga razžalili! Kaka svetloba mora vstajati v naši duši, kako važne dolžnosti moramo uzreti!

II. Čemu smo na svetu?

Jezus Kristus je nadalje jasno spoznal, čemu je na svetu, zakaj ga je Oče na svet poslal. To spoznamo iz njegovih besedi: »Jaz sem zato rojen in sem zato na svet prišel, da dajem pričevanje resnici. Nisem govoril od sebe, Oče je, kateri govori. Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega. Ni poslal Bog Sina, da bi svet sodil, ampak da bi bil svet zveličan po njem. Jaz sem pot, resnica in življenje. Kdor v mene veruje, ima večno življenje v sebi.« In ob koncu svojega poslanstva, povzame vse v besede: »Oče! Jaz sem Te proslavil na zemlji; dokončal sem delo, katero si mi dal, da je izvršim.«

Tako je spoznal Jezus. Kaj pa mi? Kaj je naš namen tukaj na zemlji? Silno preprosto, a neskončno globokoumno nam na to odgovarja katekizem: »Človek je ustvarjen, da Boga spoznava, ga hvali, mu služi in se tako zveliča.« Neskončno modri Bog je imel gotov namen z nami, ko nas je ustvaril, ima ga tudi, ko nas na zemlji ohranja. Mi smo tukaj, da izpolnjujemo voljo Njega, ki nas je poslal, da izpolnjujemo božje zapovedi, da vršimo dolžnosti svojega stanu. Ta namen je silno važen in imeniten. Če ga dosežemo, je vse dobljeno, vse rešeno, vse storjeno. Naša duša hrepeni po Bogu, iz katerega je izšla. (Ps. 41.) Ta namen je nujen, je slaven in obsega vse naše bitje. Obsega vse čase, vedno moramo živeti za Boga; obsega vse kraje; kjerkoli smo, smo božji; obsega vse, kar imamo, kar smo in kar delamo.

Tukaj smo malo časa, da se pripravljamo na srečno večnost. »Delajte, dokler je dan, ker prišla bo noč, ko nihče več ne bo mogel delati.«

O da bi vsi ljudje spoznali to važno resnico! Toda kaj vidimo? Razumni ljudje živijo tjavendan in se nikdar ne vprašajo, čemu so na svetu. Za vse se brigajo, za vse skrbijo, samo za edinole potrebno ne. »Le eno je potrebno,« nam kliče Gospod. Ne bogastvo, ne čast, ne učenost, ne zdravje, ne moč, ne dolgo življenje, ampak le eno, da se zveličamo. O tem v 3. delu.

III. Kam hočemo iti?

Naš nebeški Odrešenik in prijatelj si je bil popolno na jasnem, kam bo po dokončanem delu odrešenja odšel. On pravi: »Grem k Očetu.« In zopet v današnjem evangeliju: »Grem k Njemu, ki me je poslal.« Tako naj si vsakdo izmed nas pogosto stavi vprašanje: »Kam hočeš iti?«

Naš cilj in naše plačilo je Bog. On je naše zveličanje. Zato pravi katekizem: zato smo na svetu, da bi bili zveličani. Glejte, kam pridemo, če mu služimo! Po bojih zmaga in počitek. Bog sam bo naše obilno, preobilno plačilo. Zato pravi sv. Avgustin: »Vsa naša blaženost obstoji v eni sami besedici — Bog.«

Tako jasen, tako določen je cilj, in vendar — kako malo ljudi ga doseže! Kaj bi rekli o popotniku, ki gre dalje in dalje, pa je pozabil, pa ne ve, kam hoče! Rekli bi, da je brezumen. Pa koliko je takih brezumnih, nespametnih kristjanov! Žive leta in leta, pa si niso nikdar na jasnem glede večnosti. Če jih vprašamo, kam hočejo, ko mine to življenje, reko: »v nebesa.« Pa ne premislijo nič, kaj reko s to besedo, ne vedo, koliko pomenja ta beseda, koliko obsega. Trepetajo pred večnostjo in bi najraje večno tukaj živeli.

Ubogi nespametni! Tako ne gre. Tvoji dnevi so šteti in če ti ne misliš na smrt, pa ona misli nate. Ne bodi torej podoben ptiču noju, o katerem se pripoveduje, da, preganjan od lovca, ko ne more več ubežati, skrije svojo glavo med peruti, češ, da ga lovec več ne vidi. Tako žalostno pogine.

Premisli torej jasno: moj cilj je Bog, so nebesa. Zato pa moramo hoditi po oni poti, ki gotovo pripelje v nebesa, pot, katero je pokazal Jezus s svojim naukom in življenjem. Če pa to premislimo, kako malo bomo potem srce navezovali na svet, na časnost, na minljivost!

Predragi v Gospodu! Kratko je vprašanje: Kam greš, toda silno pomenljivo. Vprašajmo se često v življenju: od kod smo? — Od Boga! Čemu smo na svetu? — Zaradi Boga! Kam gremo? — K Bogu! Da, v resnici kliče sveto Pismo: »Ego merces tua magna nimis« — »Jaz sam, Bog sam, bom tvoje preobilno plačilo.« (Gen. 15, 1.) Amen.

Fr. K.

Homiletična zrna.

Iz homilij sv. Krizostoma zbral prof. Fr. Omerza.

Bogatin je največji suženj.

Bogatin je na slabšem kot vsak suženj in mora plačevati davke strašnemu trinogu. Ljubezen do denarja zavzame njihov razum kot kako trdnjavo, iz katere nam pošilja dan za dnevom povelja, ki so polna vsake krivičnosti. In ni ga, ki bi ne ubogal. (Mt. hom. XXI, 1.)

Ne zaupaj predrzno, če stojiš, in ne obupuj, če padeš!

Ne zaupajmo preveč, četudi stojimo, ampak govorimo sami sebi: »Kdormisli, da stojim, najgleda, da ne pade!«¹ Pa tudi ne obupujmo, če ležimo na tleh, ampak govorimo sami sebi: »Ne bo li vstal, kdorpade?«² Mnogi so se povzpeli do vrhov neba samega, pokazali vso vztrajnost, poiskali puščave in niso videli niti sence kake ženske; toda zaradi majhne lahkomišelnosti so se spodtaknili in zabredli v brezdno hudobije. Drugi so se pa zopet povzdignili iz prepada k nebu, so zapustili oder in gledališče in začeli živeti kot angeli. In pokazali so toliko čednosti, da so izganjali duhove in delali druge take čudeže.

¹ 1 Kor. X, 12.

² Jerem. VIII, 4.

Bodimo torej trezni, predragi! Hodimo po ozki poti z zaupanjem in strahom! Bojmo se, ker zijajo na obeh straneh prepadi; zaupajmo, ker nas vodi Jezus. Hodimo trezni in čuječi! Kdor le malo zadremlje, se zvrne takoj v prepad. Saj nismo popolnejši kot David, ki je zaradi majhne nepazljivosti zagazil v brezdno greha. Toda hitro je vstal. Ne glej torej samo, da je grešil, ampak da je tudi greh opral. Zato je bil namreč zapisan oni dogodek, ne da bi videl, kako je padel, ampak da ga občuduješ, kako je vstal, da se učiš, kako moraš vstati, ako padeš. Tudi zdravniki izberejo najhujše bolezni, jih popišejo v knjigah in uče druge, kako se morajo zdraviti, da se urijo v večjih in tudi manjše lahko premagajo. Tako je navedel tudi Bog največje grehe, da najdejo po njih pot k poboljšanju tisti, ki so se v malem pregrešili. Zakaj če se ozdravijo veliki grehi, tem prej manjši. (Mt. hom. XXVI, 5—6.)

Pogled na slovstvo.

Na prvem mestu moramo priporočiti jako koristno zbirko knjižic; ki jih je pod naslovom **»Za resnico in pravico«** začelo izdajati Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani.

Kot prvi zvezek je izšla v tej zbirki knjiga **»Primité tatú!«** (Str. 61. V Ljubljani, 1920. Natisnila Jugoslovanska tiskarna.) Pisatelj — konz. svetnik Janez Kalan — v tej knjigi jako spretno pobija laži, ki so zadnja leta okužile našo javnost, zlasti one laži, ki se trosijo o duhovnikih že od začetka vojske. Ves spis je tako temeljit in v vsakem oziru dovršen, da smemo knjigo imenovati prav dobro apologijo duhovskega stanu, posebej še apologijo delovanja slovenske duhovščine. V vseh krajih, kjerkoli so razširjene laži zoper vero in duhovščino — in žalibog, da so prodrle te laži v najbolj skrito gorsko vas —, naj se širi knjiga **»Primité tatú!«** Naročili so jo po večjih krajih po dvesto, tristo ali celo petsto izvodov, zato je pošla že druga izdaja in bode kmalu dovršena tretja (20 do 30.000). Knjiga stane 2 K in se dobiva v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni.

Kot drugi zvezek bo v tej zbirki izšla knjiga **»Zločin nad domovino«**.

Cirilova tiskarna v Mariboru je začela izdajati **»Cirilovo knjižnico«**. Prvi zvezek ima naslov:

Naša država. Spisal dr. Karol Capuder. (Str. 102.) — Prof. Karol Capuder obravnava v tej knjigi zemljepis naše države, torej predmet, o katerem mora biti vsakdo poučen, pa nimamo o njem še nobenega drugega spisa. Strokovnjaška izvajanja pisateljeva pojasnjujejo pregledno sestavljene statistične tabele. Cena lični knjigi je 3 K 50 vin., s poštino 4 K 20 vin.

V nadaljnjih zvezkih »Cirilove knjižnice« se bodo obravnavali predmeti iz zemljepisja, zgodovine, narodopisja ter duševnega in kulturnega življenja sploh.

Prosvetni odsek Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani je tudi začel izdajati zbirko poljudnih knjižic. Prvi zvezek ima naslov:

Država brez Boga. Spisal Josip Debeljak. Str. 75. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena 3 K.

Knjiga ima štiri oddelke. Prvi ima naslov »Država brez Boga«; v njem pisatelj dokazuje in pojasnjuje, da je ateizem prokletstvo za države. V drugem oddelku nam slika »državo z Bogom« in prepričevalno pokaže, da je edino krščanstvo poklicano oteti družabni red in državo. Tretji oddelek govori o domovinski ljubezni, ki »se kaže v trajni podrejenosti samolastnih koristi pod splošnimi in v samozatajevanju radi vseobče blaginje«. V zadnjem oddelku »Cerkev in država« pa nam pisatelj pokaže, da »za človeško družbo, za državo ni druge rešitve kot ta, da se takoj, brezpogojno in popolno, velikodušno vrne k Cerkvii«. — Prepričevalno pisano knjižico toplo priporočamo.

A. S.

Večeri ob Lemanu. Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelè. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 16 K.

Krasno in globoko zamišljeno je delo poljskega prof. jezuita Maryana Morawskega, vseskozi moderno, izrastlo takorekoč iz vsakdanjega življenja in govorjenja. Naša družba, ki tako rada poudarja, da je brezverska, da je ne briga Cerkev in nič, kar je nadnaravno, se takorekoč ne more odtegniti pogovoru o veri in Cerkvi in njenem stališču v javnem življenju, in vedno in vedno razpravlja o tem vprašanju. Zdi se, da je to vprašanje kakor slaba vest, ki ji ne da mirovati, in kljub temu, da noče, mora govoriti o njem, misliti o njem, in pri tem, ko hoče vse svoje življenje urediti izven Cerkve in njenih zahtev, je postalo življenje moderne družbe le iskanje in zopet iskanje tistega, kar je v Cerkvi in njeni veri zavrgla. Družba, ki nam jo predstavlja Morawski, se je komaj sešla, obstoja iz nepoznanih ljudi najrazličnejših evropskih narodnosti, in vendar je njen prvi pogovor o veri, in o veri govore sedem večerov in vsak večer obdelujejo drugo versko vprašanje. Knjiga je prijetno pisana in ne preučeno, tako da zadovolji vsakega izmed nas. — Tako je pisal g. predstavljatelj v »Zori« 1918. l., ki se je že kot akademik lotil tega dela in ga je sedaj v dovršeni obliki podal slovenski javnosti. Zlasti inteligenca bo segla po tej knjigi, ki ji bo nudila najlepše večere. Postala ji bo dober prijatelj, ki jim govori odkritosrčno o tem, česar najbolj pogrešajo, o čemer ve sicer srce, a ga duh časa ne pusti do resničnega svobodnega utripa. V posvetilu na dragega prijatelja pravi Morawski: »Mili in resni razgovori so, ki sem jih imel s teboj in z drugimi po svetu, ki podobno kot ti, iščejo resnice in so mi dali povod, da sem spisal to knjigo. — Iščem samo krajšega pota, po katerem bi mogli priti moderni duhovi do prepričanja, ki ga potrebujejo.«

Želeli bi le, da bi bila knjiga priročajne oblike, dasiravno jo vsebina sama po sebi usposablja, da si jo bo omislil vsak izobraženec.

A. K.

Ksaver Meško: Das Paradies auf Erden, Der kleine Zigeuner, Deutsch von Mina Conrad — Eybesfeld. Založila Herderjeva knjigarna v Freiburgu.

Za Slovence in Nemce bi bilo pravično, da bi prelagateljica oziroma založništvo svojim čitateljem oziroma odjemalcem predvsem povedalo, da je izvirnik delo slovenskega pisatelja. Brez dvoma je pisateljica podala v svojem prevodu dvojno izmed najlepših mladinskih povesti izpod peresa našega Meška. Povesti o Martineku, ki je šel iskat raja, slovenska mladina do danes še ni pozabila, čeprav je že preteklo nekaj let, odkar jo je čitala v Mohorjevi knjigi: Nedolžnim srcem. Enako se bo — kakor sodi že tudi odlični nemški literarni kritik — nemški devet do štirinajstletni mladini utisnila v spomin. Kaj podobnega niti sicer priznana nemško mladinsko slovostvo ne pošilja mnogokrat na svoj književni trg. Prevod je točen, lep in ponesit; razkošje Meškovega sloga je pač tudi prelagateljici dobro došlo in služilo. Z veseljem je segla s prevajateljskim peresom po Meškovih delih, in kolikor čujemo, zaenkrat peresa nad njimi še ni odložila. Vnansa oblika knjige (145 strani) je prav lična, za naše čase in razmere nenavadno lična. Zavidamo nemško mladino, ki najde prijateljskih src, ki ji radovoljno postrežejo s primernim književnim darom; pri nas bi pa sicer še imeli pisatelje z mladino-ljubnim srcem in mladini primernim leposlovnim rokopisom, pa ni založnika. V mislih imamo petero lepih Meškovih še nenatisnjenih mladinskih povesti oziroma pravljič. Rokopis je pripravljen — a drugo?

Dr. Al. Mrhar.

Književni program Leonove družbe v Ljubljani. Kljub težavnim gmotnim razmeram, v katere je prišla družba vsled svoje gorečnosti tekom vojne ter vsled nenormalnih razmer v tiskarski in papirni industriji ter na denarnem trgu, je odbor načelno sklenil nadaljevati izdajanje P. Škrabčevih Jezikovnih spisov, katere urejuje prof. dr. Ant. Breznik v Št. Vidu, ter Fr. Kosovega Gradiva za zgodovino Slovencev. Od obeh teh del so pripravljeni že obširni rokopisi. Tudi »Ča s« bo izhajal zanaprej (v smislu sklepa občnega zbora bo prinašal tudi hrvatske članke); uredništvo je prevzel družbin predsednik dr. Jos. Srebrnič, vseučil. profesor v Ljubljani. Draginjsko doklado k članarini in naročnini je bilo treba času primerno zvišati, tako da bo znašala članarina (obenem naročnina) za l. 1920 25 kron; za dijake 15 kron, če naročajo najmanj 15 iztisov skupno; na 15 iztisov dobe en izvod gratis. Za ustanovnike se določi draginjska doklada za to leto 20 K. Sprejemanje novih ustanovnikov pa se sploh prekine, dokler se valutne razmere ne uredi.

Glede zaostalega književnega daru za l. 1919. in za l. 1920. je odbor sklenil z ozirom na težavne gmotne razmere sledeče: Vsi člani l. 1919., ki so plačali naročnino, dobé kot književni dar **P. Škrabca Jezikovni spisi I. zv., 4. snopič** (12 pol); člani, ki plačajo članarino za

l. 1920. najkasneje do konca maja t. l., dobe knjigo Baarovo Zadnja pravda (prevel Vojt. Hybašek); poznejši naročniki pa, kolikor daleč bo zadostovala zaloga te knjige; če je zmanjka, bodo dobili novi za kasneli naročniki kak drug dar izmed društvenih knjig.

Leonova družba naznanja, da je izšel **IV. zvezek** dr. Fr. Kosovega »**Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku**«. Navzlic ogromnim težkočam, ki so jih stavile razmere v vojski in tiskarni, je IV. zvezek bogat po vsebini in bogat po obsegu — saj ima nad 760 strani — srečno završen ter je v razprodaji. Cena je v sedanjih razmerah, ko stanejo nemške znanstvene knjige po 200 do 500 ali še več kron zvezek, čudovito mala in neznatna. Članom Leonove družbe je ta IV. zvezek »Gradiva« po 42 K na razpolago, a si ga morajo radi kontrole pismeno naročiti. Drugače je za ta zvezek knjigotržna cena določena na **52 K**, ki je še vedno mala in neznatna. — Na razpolago so v razprodaji tudi drugi zvezki Kosovega »Gradiva«, in sicer jim je za vse naročnike brez izjeme cena določena takole: I. zvezek stane 20 K, drugi zvezek 30 K, tretji zvezek 20 K. — Dobivajo in naročajo se vsi zvezki pri Leonovi družbi v Ljubljani, Alojzijeвиšče.

Obrtno pravo in delavsko zavarovanje. Sestavil dr. Bogomil Senekovič. Izdal in založil Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani. 362 strani. 1919.

Važen pogoj za napredek našega naroda je poznanje zakonov, pod katerimi živi, zlasti predpisov, ki se tičejo gospodarskega življenja. Uradna izdaja zakonov je ali težko dobiti ali predraga, da bi si jo revnejši sloji nabavili, ali pa pisana v nerazumljivi slovenščini. Sploh pa čitanje paragrafov ni poseben užitek za nejuriste. Radi tega so nujno potrebne popularne izdaje, ki so vsem razumljive, ki pa so obenem popolne in zanesljive. Tem zahtevam zadošča povsem preležeča knjiga, ki obdeluje na poljuden način in v lepem slogu za široko plast našega ljudstva važni predmet obrtnega prava (obrotni red, predpisi o obrtnem nadzorstvu in nedeljskem počitku) in delavskega zavarovanja (zoper nezgode in zoper bolezen). Posebno zanimiv je zadnji odstavek »Urad za pospeševanje obrti kraljestva SHS v Ljubljani«, ki kaže, kako je naše obrtno združenstvo napredovalo in v kako veliki meri bi se dala naša obrt — posebno domača — še dvigniti s spretno organizacijo. Precej komplicirana snov je sistematično razpredeljena, prikrojena na razmere v Sloveniji; vpoštevane so novejšie naredbe (n. pr. izjemna določila o nastopu obrtov za vojne udeležence in poškodovance); težje razumljiva določila so pojasnjena po primerih. Vidi se, da je avtor praktično dobro izvežban in znanstveno izobražen jurist; zadene jedro in bistvo posameznih določil in se ne ustavlja pri malenkostih. Z eno besedo — poljudna knjiga v najboljšem smislu, ki naj najde mesto v vseh društvenih knjižnicah, naroče naj si jo pa tudi obrtniki in delavci.

Književne novosti¹:

Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. Zbral dr. Franc Kos. Četrta knjiga. (1101 — 1200.) Velika 8°. CXIII + 648 strani. V Ljubljani, 1920. Založila in izdala „Leonova družba“ v Ljubljani. Tiskala „Jugoslovanska tiskarna“. Cena K 42.— (ako se naroči pri „Leonovi družbi“; poština in zavoj se zaračuni posebej.)

Večeri ob Lemanu. Spisal vseuč. profesor Maryan Morawski S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stele. Str. 224. V Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena K 16.—.

Krščanski nauk za prvence. Kratke zgodbe svetega pisma in nauki za najnižje razrede. Z odobrenjem škofijskega ordinariata ljubljanskega z dne 2. avgusta 1919, št. 4099, in lavantinskega z dne 9. septembra 1919, št. 4168 izdalo ljubljansko katehetsko društvo. 8°. Strani 123. Z naslovno sliko: Pridite k meni vsi. Ljubljana, 1919. Založil škofijski ordinariat ljubljanski. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena K 3.— (ako se naroči pri škofijskem ordinariatu v Ljubljani.)

Navodilo katehetom o uporabi knjige „Krščanski nauk za prvence“. Str. 23. V Ljubljani, 1919. Izdalo in založilo Društvo slovenskih katehetov. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena K 1.40. (Člani katehetskega društva imajo pravico do gratisizvoda, zato naj pri naročilu pristavijo opazko, da so društveni člani.)

Kratka povest o Antikristu. Ruski spisal Vladimir Sergjejevič Solovjev. Prevel Franc Poljanec. Str. 48. V Ljubljani, 1918. Izdala in založila Katoliška bukvarna. Tiskala Katoliška tiskarna.

Za resnico in pravico. I. zvezek: **Primate tatú!** Druga izdaja (10.000 — 20.000 izv.) Str. 61. V Ljubljani, 1920. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena K 2.—.

Država brez Boga. Spisal Josip Debeljak. Str. 75. Ljubljana, 1919. Založil prosvetni odsek Jugoslovanske strokovne zveze. Natisnila Jugoslov. tiskarna. Cena K 3.—.

Klaverjev koledar za leto Gospodovo 1920. Četrto leto. Izdaja Družba sv. Petra Klaverja za afrikanske misijone. Str. 48. Z naslovno sliko: Srce Jezusovo in več podobami. Ljubljana, 1920. Zaloga Klaverjeve družbe. Cena K 1.50.

¹ Vse tu navedene knjige se dobivajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča

Psalmi et Cantica

secundum

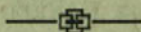
ordinem in Psalterio Romano.

Razložil

ANTON BONAVENTURA

škof ljubljanski.

I. Dominica.	Str. 108
II. Feria secunda.	„ 102
III. Feria tertia.	„ 96
IV. Feria quarta.	„ 108
V. Feria quinta.	„ 111
VI. Feria sexta.	„ 115
VII. Sabbatum.	„ 106

Kazalo po številkah in po alfabetu za vse psalme in speve, razlagane v sedmih snopičih. Str. XV.

Razlaga vsakega psalma in speva ima tri dele: 1. uvod s pojasnjevanjem zgodovinskega dogodka, ki je dal povod psalmu, 2. podrobno razlago, pri kateri sta vzporedno postavljena latinski tekst in slovenski prevod, oba z vsemi potrebnimi pojasnili, in 3. misli, ki dajo duhovniku tvarino za premišljevanje.

Vsak snopič stane 1 K 30 vin., celotno delo s kazalom vred 9 K 20 vin.